

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

Bakalárske štúdium
2010 – 2012

BAKALÁRSKA PRÁCA

Martina Svitková

Cestovný ruch v meste Piešťany

Praha 2012

Vedúca bakalárskej práce:
RNDr. Antónia Dvoranová

JAN AMOS KOMENSKÝ UNIVERSITY PRAGUE

Bachelor Combined (Part time) Studies
2010 - 2012

BACHELOR THESIS

Martina Svitková

Tourism in Piestany

Prague 2012

The bachelor thesis work supervisor:
RNDr. Antónia Dvoranová

Prehlásenie

Prehlasujem, že predložená bakalárska práca je mojím pôvodným autorským dielom, ktoré som vypracovala samostatne. Všetku literatúru a ďalšie zdroje, z ktorých som pri spracovávaní čerpala, v práci riadne citujem a sú uvedené v zozname použitej literatúry. Fotografie v práci sú použité so súhlasom každého z autorov.

Súhlasím s prezenčným sprístupnením svojej práce v univerzitnej knižnici.

V Prahe dňa 12.3.2012

Martina Svitková

Pod'akovanie

Ďakujem svojej vedúcej bakalárskej práce pani RNDr. Antónii Dvoranovej za odborné vedenie, pomoc, cenné rady a čas, ktorý mi počas jej vypracovania venovala. Taktiež by som sa chcela poďakovať všetkým, ktorí mi akýmkoľvek spôsobom pomohli pri spracovaní tejto bakalárskej práce.

Anotácia

Bakalárska práca sa zaoberá cestovným ruchom mesta Piešťany. Začiatok sa venuje opisu vývinu cestovného ruchu, jeho definíciám, a tiež rozčleneniu na druhy a formy. V ďalšej časti práca opisuje polohu a geografiu Piešťan, ich stručnú históriu, pamiatky, okolitú prírodu a cestovný ruch tohto územia. Cieľom práce je popísanie aktuálnej situácie príjazdového cestovného ruchu v meste Piešťany a načrtnutie možností jeho ďalšieho rozvoja. Z tohto dôvodu sú poznatky načerpané počas štúdia zúročené vo vytvorení analýzy súčasného stavu mesta pomocou metódy SWOT. Záver práce poskytuje myšlienky, ktoré by napomohli rozvoju príjazdového cestovného ruchu mesta Piešťany a zatriktívni by ho nielen v očiach návštevníkov, ale i jeho obyvateľov.

Kľúčové slová

cestovný ruch, Červená veža, kongresy, kúpele, návštevníci, Piešťany, potenciál, rozvoj, Slňava, termálne pramene, Winter, zdravie.

Annotation

The bachelor thesis is about tourism in Piešťany. At the beginning is described a development of tourism, its definition, and also it is classified to the kinds and the forms. The next part of the thesis is talking about a location and geography of Piešťany, its brief history, the monuments, the environment and tourism of this territory. The aim of the thesis is to describe the actual situation of incoming tourism to Piešťany and to chalk some chances of its next development out. For this purpose are knowledge gained during studies used in SWOT analysis. The end of the thesis offers some ideas, which could be helpful for development of incoming tourism to Piešťany and they would make the town more attractive not only in the eyes of visitors, but also in the eyes of citizens.

Key words

congresses, Červená veža, development, health, Piešťany, potention, Sĺňava, spa, thermal springs, tourism, visitors, Winter.

OBSAH

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČASŤ	
1. Cestovný ruch	10
1.1 Definícia cestovného ruchu	11
1.2 Klasifikácia cestovného ruchu	12
1.3 Cestovný ruch na Slovensku	14
2. Poloha a geografia mesta Piešťany	17
3. Piešťany od praveku až po kúpeľné mesto	21
4. Kultúrno-historické pamiatky a prírodné atraktivity Piešťan	26
4.1 Piešťanské kultúrno-historické pamiatky	26
4.2 Piešťanská príroda	28
4.2.1 Chránený areál Sĺňava	28
4.2.2 Parky Piešťan	29
5. Cestovný ruch v meste Piešťany	31
5.1 Ťažiskové formy cestovného ruchu	32
5.1.1 Kúpeľno-liečebný cestovný ruch	32
5.1.2 Ďalšie perspektívne formy cestovného ruchu	34
5.2 Riadenie cestovného ruchu	38
5.3 Zhodnotenie súčasného stavu analýzou SWOT	39
6. Návrhy na zvýšenie návštevnosti mesta Piešťany a jeho blízkeho okolia	43
6.1 Výstavba kúpaliska/aquaparku	43
6.2 Revitalizácia lesoparku Červená veža	45
6.3 Ďalšie možné mestom realizovateľné nápady	47
ZÁVER	50
ZOZNAM POUŽITEJ SLOVENSKEJ LITERATÚRY A PRAMEŇOV	52
ZOZNAM POUŽITEJ ZAHRANIČNEJ LITERATÚRY A PRAMEŇOV	56
ZOZNAM OBRÁZKOV A TABULIEK	57
ZOZNAM PRÍLOH	58

ÚVOD

Cestovný ruch je jedným z najvýraznejšie expandujúcich hospodárskych odvetví mnohých krajín. Kultúrno-historické a prírodné atraktivity vytvárajú na území Slovenskej republiky obrovský potenciál pre cestovný ruch. Tieto výhody, žiaľ, nie sú dostatočne propagované, a tak Slovensko zostáva nespoznanou krajinou pre niektorých domácich, no najmä pre zahraničných klientov. Následkom je ich cestovanie do iných krajín, ktoré vedia využiť každú i tú najmenšiu príležitosť na vytvorenie zaujímavej atrakcie popri ktorej poskytujú mnoho kvalitných doplnkových služieb v prijateľnej cene.

Mesto Piešťany kedysi patrilo medzi najznámejšie a zároveň najvyhládavanejšie kúpeľné mestá celého sveta. V priebehu polstoročia sa podarilo rodine Winterovcov spraviť z neznámej rakúsko-uhorskej dedinky mestečko s medzinárodným významom. Vybudované sú tu mnohé kúpeľné, rekreačné, športové a kultúrne zariadenia, ktoré majú možnosť pozitívne vplývať na rozvoj cestovného ruchu mesta a jeho blízkeho okolia. Avšak dnes v konkurenčnom boji mesto pomaly, ale isto prehráva. Napriek tejto skutočnosti, Piešťany majú vhodné predpoklady, aby sa stali opäť jedným z najatraktívnejších regiónov v rámci celého Slovenska pre domácu i zahraničnú klientelu.

Cieľom práce je analýza súčasného stavu príjazdového cestovného ruchu mesta Piešťany. Na tento účel sú v práci využité informácie o jeho polohe, dopravnej dostupnosti a geografii. Spracovaná je aj stručná história formovania mesta od začiatkov osídľovania až po jeho oficiálne vyhlásenie za kúpeľné miesto. Cestovný ruch v akomkoľvek meste sa nezaobíde bez kultúrno-historického bohatstva a nezvyčajnej fauny a flóry, chránených území. Najvýznamnejším odvetvím hospodárstva Piešťan je nepochybne cestovný ruch, a tak nasledujúca kapitola hovorí o niekoľkých formách cestovného ruchu v meste, jeho návštevnosti a organizácii. Celkové zhodnotenie aktuálnej situácie je vypracované na základe zistených skutočností a zhrnuté vo SWOT analýze. V poslednej časti práce sú načrtnuté námety, ktorých realizácia by podporila rozvoj cestovného ruchu v rámci mesta Piešťany a jeho blízkeho okolia.

Bakalárska práca je rozdelená do šiestich na seba nadväzujúcich kapitol, ktoré boli vypracované predovšetkým na základe rozličných literárnych a internetových zdrojov. Použitie viacerých internetových zdrojov bolo nevyhnutnosťou, nakoľko v Mestskej knižnici mesta Piešťany prebiehali od októbra rekonštrukčné práce, ktoré nie sú do dňa odovzdania bakalárskej práce dokončené. Okrem toho dostupné tlačené publikácie neposkytujú aktuálne údaje. Neodmysliteľnou súčasťou práce je analýza dát získaných od pracovníkov Štatistického úradu Slovenskej republiky a Pamiatkového úradu Slovenskej republiky. Na získanie niektorých informácií je využitý neštandardizovaný osobný, resp. telefonický rozhovor a tiež mailová komunikácia. Zdokumentovanie určitých skutočností je zabezpečené použitím fotografií z archívov autorov, ktorí súhlasili s ich použitím pre účely tejto práce.

1. CESTOVNÝ RUCH

Historický vývin cestovného ruchu je spojený s postupným vývojom súčasnej spoločnosti. Za jeho úplné začiatky sa dá považovať sťahovanie sa ľudí za lepším životom, križiacke výpravy, nákup a predaj, resp. výmena tovarov. Gréci i Rimania ako prví uskutočňovali cesty za ranými kúpeľmi i kultúrno-spoločenskými a športovými podujatiami (napr. Olympijské hry). Za prvotných najvýznamnejších a zároveň najznámejších cestovateľov sa dajú považovať Krištof Kolumbus a Marco Polo. Najväčší rozmach cestovného ruchu je zaznamenaný až v 19. storočí, keď sa začala postupne vyvíjať cestná a železničná doprava. Do dejín tohto odvetvia sa neodmysliteľne zapísal Angličan Thomas Cook, ktorý v roku 1841 zorganizoval prvý hromadný zájazd vlakom z Leicestru do Loughborough. Chcel ukázať, že služby sa dajú nielen poskytovať, ale aj sprostredkovať, a tak založil prvú, dodnes fungujúcu, cestovnú kanceláriu na svete. V rámci cestovného ruchu zaviedol používanie blanketových úverových listov (dnešné vouchery), roaming listov a itinerárov. Vývoj tohto odvetvia si vyžadoval inováciu v rámci ubytovania. V dôsledku zvyšovania požiadaviek sa začali budovať hotely. Historicky prvý hotel s názvom Faulhorne vznikol v roku 1832 v blízkosti švajčiarskeho Bernu. Medzi prominentných zakladateľov prepychových hotelov vo Švajčiarsku patria Seilerovci, Bucherovci a Durrerovci. Za kráľa hotelierov a hoteliera kráľov v Európe je považovaný Cäsaer Ritz (www.scribd.com). Hostami týchto hotelov boli „zbohatnutí mešťania, dobre situovaní šľachtici a dôstojníci“ (www.scribd.com, cit. 2012-01-29). V zimnom období uprednostňovali pobyty na francúzskom a talianskom pobreží, termálne kúpele a alpské jazerá ich zaujímali cez leto a počas neskorej jesene. Často cestovali do severnej Afriky, Egypta a Grécka (www.scribd.com).

V bývalom Česko-Slovensku sa stal prvou a na dlhé roky (1920 – 1963) jedinou cestovnou kanceláriou ČEDOK. V priebehu nasledujúcich desiatich rokov boli založené cestovné kancelárie CKM, Sportturist, Rekrea, Autoturist, Slovakoturist, Tatratour.

V súčasnosti cestovný ruch už nie je privilegiom výhradne bohatých spoločenských vrstiev, ale účasť na ňom si môže dovoliť i pracujúca trieda. Nie je vnímaný ako symbol luxusu, ale skôr ako spôsob obnovy fyzických a duševných síl. Za terajších cestovateľov sú považovaní ľudia rozličných národností, veku i sociálneho

zázemia, ktorí majú buď pracovné alebo osobné dôvody pre účasť na cestovnom ruchu. Cestovný ruch sa stáva čoraz významnejším odvetvím vo svete vďaka svojej prosperite a prínosu v hospodárskej i sociálnej sfére.

1.1 Definícia cestovného ruchu

Cestovný ruch je dynamicky rozvíjajúce sa odvetvie ovplyvňované poznatkami z mnohých vedných disciplín, t.j. má multidisciplinárny charakter. Z ekonomického pohľadu „*Cestovný ruch predstavuje formu spotreby, ktorou návštevníci uspokojujú rôzne špecifické potreby odpočinku, kultúrneho a športového vyžitia, spoločenskej komunikácie, zábavy a pod. Táto forma spotreby prebieha v inom ako v bežnom životnom prostredí, čiže je spojená s cestovaním a pobytom na inom mieste ako je miesto trvalého bydliska či pracoviska a predstavuje formu účelného využívania voľného času. Taktiež sa nespája so zárobkovou činnosťou*“ (GÚČIK, 2007, s. 5). Externé prostredie je neraz zodpovedné za zmeny v návštevности destinácie. Z tohto dôvodu nemôže byť cestovný ruch považovaný za hlavný prínos v rámci prosperity štátnej ekonomiky (NOVACKÁ, 2007).

Vo svete existuje veľmi veľa definícií cestovného ruchu. Ten doteraz nemá jednotnú oficiálnu charakteristiku. Mnoho autorov opisuje tento pojem zo svojho vlastného uhľa pohľadu, ale podstata zostáva zachovaná. Základom je pobyt účastníka cestovného ruchu mimo miesta jeho trvalého bydliska prevažne s cieľom regenerácie fyzických i psychických síl, poznávania a kultúrneho či športového vyžitia. Toto potvrdzujú i vybrané definície niekoľkých autorov.

Svetová organizácia cestovného ruchu (UNWTO – United Nation World Tourism Organization) za cestovný ruch považuje „*činnosť osôb cestujúcich do miest a zostávajúcich na miestach odlišných od svojho bežného prostredia po dobu nie dlhšiu ako jeden kalendárny rok za účelom trávenia svojho voľného času, obchodných činností alebo iným účelom, ktorý nesúvisí s výkonom podnikateľskej činnosti v navštívenej oblasti*“ (www.pub.unwto.org, cit. 2012-01-31).

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja definuje cestovný ruch ako „*súbor činností zameraných na uspokojovanie potrieb súvisiacich s cestovaním*

a pobytom osôb mimo miesta trvalého bydliska a zvyčajne vo voľnom čase. Ich cieľom je odpočinok, poznávanie, zdravie, rozptýlenie a zábava, kultúrne a športové vyžitie, služobné cesty, t.j. získanie komplexného zážitku“ (www.telecom.gov.sk, cit. 2012-01-31).

1.2 Klasifikácia cestovného ruchu

Podľa Novackej (2007) cestovný ruch má svoje druhy a formy. Druhy cestovného ruchu sú klasifikované podľa rôznych kvalitatívnych hľadísk, t.j. vplyvu vonkajších činiteľov a účinkov.

Druhy cestovného ruchu podľa Novackej (2007):

- Podľa vzťahu k platobnej bilancii a miesta uskutočnenia rozlišujeme:
 - domáci cestovný ruch – návštevník uspokojuje potreby na území štátu, v ktorom žije,
 - zahraničný cestovný ruch – návštevník uspokojuje potreby na území iného ako domáceho štátu,
 - zahraničný aktívny cestovný ruch (príjazdový) – príjazd zahraničných návštevníkov na územie štátu, ktorí za uspokojenie svojich potrieb platia podnikateľským subjektom v oblasti cestovného ruchu peňažnými prostriedkami, ktoré si priniesli so sebou, t.j. z hľadiska platobnej bilancie štátu sú považované za aktívum,
 - zahraničný pasívny cestovný ruch (výjazdový) – výjazd obyvateľov do iného štátu; naše podnikateľské subjekty uhrádzajú výdavky spojené so službami, ktoré sú poskytnuté našim obyvateľom v zahraničí, t.j. z hľadiska platobnej bilancie štátu sú považované za pasívum.
- Z geografického hľadiska rozlišujeme:
 - vnútorný cestovný ruch = domáci + zahraničný aktívny cestovný ruch,
 - národný cestovný ruch = domáci + zahraničný pasívny cestovný ruch,

- medzinárodný cestovný ruch = zahraničný aktívny + zahraničný pasívny cestovný ruch.
- Podľa dĺžky trvania pobytu rozlišujeme:
 - krátkodobý cestovný ruch,
 - dlhodobý cestovný ruch.
- Podľa spôsobu úhrady účasti rozlišujeme:
 - komerčný cestovný ruch (otvorený) – platený výlučne z vlastných finančných zdrojov účastníka,
 - viazaný cestovný ruch (sociálny) – platený čiastočne resp. symbolicky z finančných zdrojov účastníka po splnení určitých podmienok.
- Podľa spôsobu zabezpečovania účasti rozlišujeme
 - organizovaný cestovný ruch,
 - individuálny cestovný ruch.

Formy cestovného ruchu určujú „*podstatu cestovného ruchu, spôsob realizácie, požiadavky účastníkov i organizátorov pri zabezpečení služieb a uspokojovaní potrieb*“ (NOVACKÁ, 2007, s. 108). V praxi vystupujú nielen samostatne, ale aj v rôznych kombináciách ako súčasť ponúkaného produktu. Novacká (2007, s. 108) vymedzuje tieto základné formy cestovného ruchu:

- rekreačný,
- kultúrno-poznávací,
- kúpeľno-liečebný a zdravotný,
- športovo-turistický,
- poľovnícky a lovecký,
- vidiecky,
 - poľnohospodársky (agroturizmus),
- incentívny,
 - exkurzie a odborné tematické zájazdy,
 - kongresový,
 - náboženský (religiózny),
- zážitkový,
- nákupný,

- trvaloudržateľný,
 - ekoturizmus,
 - pozorovanie vtákov,
- virtuálny,
- vesmírny.

1.3 Cestovný ruch na Slovensku

Slovenská republika nie je síce veľká rozlohou, no ako krajina je výnimočná svojou rôznorodosťou, ktorá je zapríčinená predovšetkým historickým vývojom, prírodnými úkazmi a polohou. Návštevník tu nachádza nielen turisticky atraktívne vysokohorské štíty, bralá, jaskyne, ložiská termálnych vôd a minerálnych prameňov, ale aj nemenej prítlačivé hrady, zámky, kostoly, kláštory a skanzeny. Mnohé z týchto prírodných i kultúrnych pamiatok sa zaraďujú medzi chránené územia a pamiatky zapísané v zozname UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, v preklade Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru). Medzi hlavných obdivovateľov týchto krás Slovenskej republiky podľa dát Štatistického úradu Slovenskej republiky patria Česi, Poliaci, Nemci a na ďalších troch pozíciách sa striedajú Maďari, obyvatelia Spojeného kráľovstva, Taliani a Rakúšania. Potenciál unikátneho územia Slovenskej republiky je enormný a vhodný na uspokojenie takmer každej formy cestovného ruchu, no napriek tomu v poslednom období nie je zaznamenaná jeho stúpajúca tendencia, ako by sa dalo očakávať.

Na základe údajov uvedených v Tabuľke 1 môžeme konštatovať, že po roku 2008 nastáva pokles počtu návštevníkov a znížený je aj celkový počet prenocovaní. Následkom tohto vývoja je úbytok v devízových príjmoch i výdavkoch zahraničného cestovného ruchu. V dôsledku zníženia počtu turistov je zaznamenané i celkové zníženie počtu ubytovacích zariadení, izieb a lôžok v nich. Na území Slovenskej republiky nie je možné účtovnícky vyčísliť inputy a outputy v rámci cestovného ruchu tak ako v iných odvetviach, pretože je zmesou „*produktov a činností z mnohých rôznorodých odvetví, ktoré sa na aktivitách cestovného ruchu podieľajú*“ (www.telecom.gov.sk, cit. 2012-01-31). „*Súčasný systém výkazníctva neposkytuje*

transparentné ohodnotenie podnikateľských subjektov v rámci cestovného ruchu. Ide o únik výkonov v oblasti dopravy, kultúry, maloobchodu a pod., kde účastníci cestovného ruchu tvoria významný podiel na tržbách. Za účelom kvantifikovať jeho celkový ekonomický prínos pre krajinu sa pristupuje ku komplexnému riešeniu uvedenej problematiky zavedením Satelitného účtu cestovného ruchu“ (www.telecom.gov.sk, cit. 2012-01-31). Práve z tohto dôvodu cestovný ruch tvorí iba nepatrnú časť z celkového hrubého domáceho produktu Slovenskej republiky. Ak má byť v rámci tejto položky zaznamenaný nárast, je nevyhnutné podporovať záujmy a ciele v každom odvetví, v ktorom sa vyskytuje.

Tabuľka 1: Štatistika cestovného ruchu Slovenskej republiky v rokoch 2006 - 2010

	2006	2007	2008	2009	2010
Príjmy zo ZACR (mil.EUR)	1 207,7	1 472,8	1 830,7	1 674,5	1 684,4
Výdavky zo ZPCR (mil.EUR)	841,6	1 116,6	1 524,0	1 504,1	1 470,7
Saldo zahr. CR (mil.EUR)	366,1	356,1	306,7	170,4	214,0
Podiel ZACR na HDP (%)	2,7	2,7	2,6	2,6	2,5
Počet ubytovaných turistov	3 583 879	3 778 000	4 082 645	3 381 354	3 392 361
V tom: zahraniční	1 611 808	1 685 000	1 766 529	1 298 075	1 326 639
domáci	1 972 071	2 093 000	2 316 116	2 083 279	2 065 722
Počet prenocovaní turistov	11 137 565	11 566 632	12 464 104	10 391 069	10 367 330
V tom: zahraniční	5 133 533	5 198 696	5 261 476	3 769 136	3 806 609
domáci	6 004 032	6 367 936	7 202 628	6 621 933	6 560 721
Priemerný počet prenocovaní	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1
V tom: zahraniční	3,2	3,1	3,0	2,9	2,9
domáci	3,0	3,0	3,1	3,2	3,2
Počet ubytovacích zariadení CR	2 490	3 182	3 434	3 292	3 126
Počet izieb	48 173	56 525	58 182	58 647	57 406
Počet lôžok	124 323	146 655	151 991	150 607	147 492

Zdroj: Štatistický úrad SR

Na rozvoji cestovného ruchu sa najviac podieľa súkromný sektor. Verejný sektor je zodpovedný za „*formulovanie stratégie jeho rozvoja a definovanie nástrojov na jej zabezpečenie*“ (www.culture.gov.sk, cit. 2012-01-31). V súčasnej dobe sú pre tento účel významné nasledujúce inštitúcie a organizácie (www.telecom.gov.sk, cit. 2012-01-31):

- Komisia pre podnikateľské prostredie a cestovný ruch Výboru pre hospodárstvo, výstavbu a dopravu Národnej rady Slovenskej republiky,
- Vláda Slovenskej republiky,
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky – sekcia cestovného ruchu,
- Slovenská agentúra pre cestovný ruch,
- samosprávne kraje – útvary pre cestovný ruch,
- krajské a oblastné organizácie cestovného ruchu.

Stratégia rozvoja cestovného ruchu v Slovenskej republike, ktorá je platná pre programovacie obdobie 2007 – 2013, vymedzuje ťažiskové formy cestovného ruchu, „*pre ktoré má Slovensko najlepšie predpoklady a ktoré treba v priebehu najbližších rokov prednostne podporovať, rozvíjať a skvalitňovať*“ (www.culture.gov.sk, cit. 2012-01-31):

- letná turistika a pobyty pri vode,
- kúpeľný a zdravotný cestovný ruch,
- zimný cestovný ruch a zimné športy,
- mestský a kultúrno-poznávací cestovný ruch,
- vidiecky cestovný ruch a agroturistika.

Okres Piešťany, tak ako aj samotné mesto má vďaka svojej histórii a prostrediu, v ktorom sa nachádza vynikajúce predpoklady na rozvoj aspoň troch z týchto vytýčených foriem.

2. POLOHA A GEOGRAFIA MESTA PIEŠŤANY

Obrázok 1: Panoramatický pohľad na Piešťany

Autor: František Halás

Mesto Piešťany sa rozprestiera v juhozápadnej časti Slovenskej republiky v údolí toku najdlhšej slovenskej rieky Váh, nazývanom Dolnovážska niva. Okrem rieky Váh preteká mestom i potok Dubová. Piešťany svojou rozlohou 44,2 km² vo výške 162 metrov nad morom zaberajú z východnej strany plochu pod západnými svahmi Považského Inovca a zo západnej strany sú obkolesené vzdialenejším pohorím Malých Karpát (KLČO, 1999; ŠÍPOŠ, 1992).

Piešťany sa nachádzajú na severe územia Trnavského samosprávneho kraja. Ten na severe susedí s Českou republikou, na západe s Bratislavským krajom, na juhu s Maďarskom a na východe s Nitrianskym a Trenčianskym krajom. Od roku 1996 Piešťany tvoria jedno zo siedmich okresných miest v Trnavskom kraji. Okres Piešťany celkovo zahŕňa 2 mestá (Piešťany, Vrbové) a 25 obcí (Banka, Bašovce, Borovce, Dolný Lopašov, Drahovce, Dubovany, Ducové, Hubina, Chtelnica, Krakovany, Kočín-Lančár, Moravany nad Váhom, Nižná, Ostrov, Pečeňady, Prašník, Rakovice, Ratnovce, Sokolovce, Šípkové, Šterusy, Trebatice, Veľké Kostoľany, Veľké Orvište, Veselé). Súčasťou mesta Piešťany je ich mestská časť Kocurice (KLČO, 1999).

Jednoduchá dostupnosť nielen z okolitých miest a obcí, ale aj zo vzdialenejších, ba dokonca aj zo zahraničia spočíva v dobre vybudovanom dopravnom spojení cestnou a železničnou sieťou. Cez Piešťany prechádza najdlhšia, aj keď zatiaľ nie vo všetkých úsekoch dokončená, slovenská diaľnica D1 na trase Bratislava – Košice, ktorá je napojená i na medzinárodnú cestnú sieť. Taktiež cez ne vedie hlavná dvojkoľajná elektrifikovaná železničná trať Bratislava – Žilina – Košice. Budova železničnej stanice je novozrekonštruovaná, momentálne je vo výstavbe hlavný vstup, ktorý bude môcť byť

využívaný i telesne hendikepovanými jedincami a zveľaďuje sa blízke okolie. Obyvateľom i návštevníkom je k dispozícii aj autobusová stanica umiestnená v tesnej blízkosti vlakovej stanice. Avšak rekonštrukcia autobusovej stanice podľa slov piešťanského strediska spoločnosti SAD Trnava, žiaľ, nie je v blízkej budúcnosti plánovaná. Zapríčinené to je vraj zníženým záujmom o využívanie prímestských a diaľkových liniek. V meste Piešťany sa nachádza menšie regionálne letisko. Letecká doprava je využívaná v značne menšej miere ako kedysi. Napriek tomu sa kúpeľným hosťom poskytuje možnosť pravidelných medzinárodných charterových letov na dvoch trasách, a to nemeckej Berlín – Piešťany (celoročne) a holandskej Groningen – Piešťany (koniec roka). Okrem toho letisko umožňuje cestujúcim nepravidelnú dopravu a využitie carga (www.airport-piestany.sk).

Tabuľka 2: Cestné vzdialenosti z mesta Piešťany do vybraných miest

Mesto	Vzdialenosť	Mesto	Vzdialenosť
Bratislava	81 km	Budapešť	223 km
Banská Bystrica	145 km	Praha	342 km
Košice	345 km	Viedeň	145 km

Zdroj: ZÁMEČNÍKOVÁ P., Piešťany. Sprievodca mestom a okolím. 2007, s. 1

Región Piešťany sa rozkladá na území rozľahlej snečnej a teplej Podunajskej nížiny, vďaka čomu sa v rámci Slovenska zaraďuje medzi najteplejšie klimatické zóny. Pre túto oblasť je klasické nížinné, mierne suché a zároveň mierne veterné podnebie po celý rok. Z tohto dôvodu tu je nevelká oblačnosť a ročný úhrn zrážok predstavuje približne 600 mm, čo sa považuje za nepatrné množstvo (ŠÍPOŠ, 1992). Najvyššie a najnižšie priemerné teploty namerané v meste Piešťany sú uvedené v Tabuľke 3. Je viditeľné, že k najteplejším mesiacom patrí júl a august, naopak za najchladnejší sa považuje január, z ktorého je v priemere až 25 dní teplota pod 0°C (www.weatherbase.com). Na základe údajov z Tabuľky 4 je zreteľné, že najviac dní so zrážkovou činnosťou, vrátane dažďa a snehu, sa vyskytuje v januári a decembri, najmenej v mesiacoch august, september, október.

Tabuľka 3: Priemerné teploty v Piešťanoch (udané v °C)

Mesiac	Najvyššia priemerná teplota	Priemerná denná teplota	Najnižšia priemerná teplota
Január	-1	-1	-3
Február	3	0	-2
Marec	9	5	1
Apríl	13	9	4
Máj	19	14	9
Jún	22	17	11
Júl	24	19	13
August	24	18	13
September	20	15	10
Október	13	10	5
November	6	3	1
December	2	0	-2
Rok	13	9	5

Zdroj: www.weatherbase.com

Tabuľka 4: Priemerný počet dní so zrážkami (v podobe dažďa a snehu) v Piešťanoch

Mesiac	Priemerný počet dní	Mesiac	Priemerný počet dní
Január	16	Júl	11
Február	13	August	10
Marec	13	September	10
Apríl	12	Október	10
Máj	11	November	15
Jún	12	December	17
		Rok	150

Zdroj: www.weatherbase.com

Dôležitú súčasť pri tvorbe termálnych prameňov a ich chemickom zložení vytvárajú svahy Považského Inovca. Do týchto sa infiltruje zrážková voda, ktorá neskôr

vyviera z tektonických zlomov hlbokých približne 2000 m. Počas presakovania cez vápencovo-dolomitické horniny tohto pohoria „*sa mineralizuje a prehrieva teplotou hĺbkových polôh*“ (ŠÍPOŠ, 1992, s. 171). V Piešťanoch sa momentálne nachádza 10 prameňov, dosahujúcich teplotu zhruba 68 °C, ktoré sa radia medzi horúce až veľmi horúce. Táto horúca voda sa klasifikuje ako „*stredne mineralizovaná, síranovo-hydrogenuhličitanová, vápenato-sodná, sírna*“ (www.kupelepiestany.sk, cit. 2012-02-02). Termálna voda sa postarala o vznik piešťanského sírneho bahna, ktoré sa zaraďuje medzi svetovo najkvalitnejšie. Základom vzniku liečivého bahna sú vážske usadeniny v miestach výveru termálnej vody zrejúce v obtokovom ramene tejto rieky, ktoré má dve hlavné ložiská – väčšie sa nachádza pri Krajinskom moste, menšie pri susednej obci Banka. Vďaka tunajším horúcim žriedlam, väčšina vodných plôch v blízkosti Piešťan nezamrzá (ŠÍPOŠ, 1992).

Poloha piešťanského regiónu, podnebie, v ktorom sa nachádza, a jeho geologické zloženie vytvorili vhodné podmienky pre rozmanitú faunu a flóru. Po oboch stranách rieky Váh sa nachádzajú rozľahlé parky, ktoré sú domovom mnohých živočíchov a pýšia sa rôznymi druhmi domácich i exotických kvetín a drevín, ktoré boli vybudované v minulosti na mieste lužného lesa.

Piešťany je možné, na základe uvedených informácií, zaradiť medzi ľahko dostupné mestá stvorené na zlepšenie zdravotného stavu a načerpanie stratenej energie v prostredí príjemnom pre telo i dušu. Právom im je pridelený prívlastok – mesto slnka, vody a zdravia. Práve tieto tri komponenty zohrávali v minulosti významnú úlohu vo formovaní dnešného charakteru mesta.

3. PIEŠŤANY OD PRAVEKU AŽ PO KÚPEĽNÉ MESTO

Historický vývin mesta Piešťany určila ich poloha a predovšetkým tunajšie termálne liečivé pramene, ktoré sa stali podstatou slávy mesta a už tisícročia riadia jeho osud.

Najstaršie stopy osídlenia súčasných Piešťan a ich blízkeho okolia siahajú až do praveku. V tomto období sa tu, v blízkosti nezamrzajúcich horúcich prameňov, usadil pračlovek neandertálskeho typu – zberač plodov a lovec zveri, ktorý tu zanechal prvé kamenné nástroje. Osídlenie tohto územia v mladšom období staršej doby kamennej dosvedčuje jeden z najvzácnejších archeologických nálezov – soška ženského tela bez hlavy, rúk a chodidiel vyrezaná z mamutoviny, nazvaná Moravianska Venuša (Obrázok 2). Vhodné prírodné podmienky vytvárali priaznivé prostredie pre život ľuďom rozličných kultúr a etnických skupín. Títo sa tu striedali počas nasledujúcich vývojových období až do tzv. veľkého sťahovania národov, kedy sa tu postupne začali usádzať slovanské národy (ŠÍPOŠ, 1992).

Obrázok 2: Moravianska Venuša

Zdroj: www.moravany.sk

V Zoborskej listine z roku 1113, podpísanej uhorským kráľom Kolomanom I., sa prvýkrát spomína existencia Piešťan, vtedy pod názvom Pescan, v spojitosti s určením hraníc majetku benediktínskeho kláštora sv. Hypolita v Nitre. Piešťany boli v tomto čase súčasťou hradného panstva hradu Bana, o ktorom sa dodnes nevie, kde sa presne nachádzal. Podľa dr. Majtasa je názov mesta „odvodený od obyvateľského názvu *Pieščane*, ktorým označovali obyvateľov osady alebo obce založenej na riečnych naplaveninách piesku a štrku“ (ŠÍPOŠ, 1992, s. 28).

Počas nasledujúcich rokov sa Piešťany stali majetkom panovníkov ako napríklad Matúš Čák Trenčiansky, Karol Róbert z Anjou, Ľudovít I., a Alexej Thurzo. Piešťanské pramene boli využívané až do druhej polovice 16. storočia primitívnym spôsobom

prevažne ľuďmi z blízkeho okolia. V tomto období sa ľudia kúpali vo vyhĺbených jamách na brehoch rieky Váh, čo dosvedčuje aj kazateľ Adam Trajan z Benešova vo svojej básni *Saluberrimae Pistinienses Thermae* (1642), v preklade *Uzdravujúce piešťanské kúpele*, slovami: „*Niet tuná kúpeľnej budovy... Tu kopú len jamy malé... V nich hneď je plno vody... Do jám si nemocní ponoria nahé zoslablé údy...*“ (ŠIMOVÁ, 2003, s. 19). Avšak prvou literatúrou, v ktorej sa piešťanské termy spomínali, je dielo Juraja Wernhera *O podivuhodných vodách Uhorska* z roku 1549. Opisuje v ňom liečivé účinky horúcich prameňov na uhorskom území. Publikácia Whernerového diela, Trajanovej básne a iných odborných literatúr (napr. dielo Johna von Crantza) spôsobilo, že mnohí lekári začali nielen odporúčať, ale aj predpisovať takýto druh liečenia svojim zámožným pacientom trpiacim ťažkosťami s pohybovým ústrojenstvom alebo ochrnutím. Vzdelanci, šľachta, cirkevní hodnostári, dokonca aj významné osobnosti prichádzali k piešťanským prameňom na základe dobrého mena šíriaceho sa ďaleko za hranice Uhorska vďaka knižnej publicite, listom a odporúčaniam vyliečených pacientov. Napriek týmto skutočnostiam rozvoj kúpeľov stagnoval kvôli častým zmenám vlastníkov Piešťan, ktorí v dôsledku ich nezáujmu, nedostatku finančných prostriedkov a nestabilnej politickej situácie neurobili nič výnimočné pre vývoj kúpeľníctva (ŠÍPOŠ, 1992). Navyše „*búrľivé a neisté vojnové časy 17. storočia plné nebezpečenstva tureckých vpádov, náboženských bojov, protihabsburských stavovských sprisahání a rozmáhajúcich sa zbojstiev, neboli priaznivé pre rozvoj kúpeľov*“ (ŠÍPOŠ, 1979, s. 13). Tento neutešený takmer bezvývojový stav trval až do 18. storočia.

V roku 1720 odkúpila od uhorského kráľa Karola VI. hlohovské panstvo a s ním aj obec Piešťany grófska rodina Erdödyovcov. Tí si uvedomili význam a potenciál termálnych prameňov a postupne začali vkladať finančné prostriedky do ich rozvoja. Prvý veľký rozmach však začal až Jozef Erdödy na konci 18. storočia. V priebehu niekoľkých nasledujúcich rokov, na mieste, kde pred povodňou stáli jednoduché drevené budovy s vaňovými a bazénovými kúpeľmi, vybudoval novú murovanú klasicistickú budovu s vaňovými kúpeľmi a prvým zrkadliskom (dnešné Napoleonské kúpele III.), prestaval a rozšíril Panský hostinec, postavil Kasíno, dom, v ktorom sa nachádzala lekáreň, nové sedliacke domy pokryté škridlou, založil a upravil kúpeľný park, zriadil poštový úrad... Po jeho smrti zveľaďovanie pokračovalo pomalším tempom, pretože územie Uhorska postihla neúroda, cholera a revolúcia (ŠÍPOŠ, 1992).

Pohľad na mnohých ranených vojakov počas prvej svetovej vojny vyvolal vo Františkovi Ernestovi Schererovi, prvom odborníkovi v oblasti balneológie a lekárstva v Piešťanoch, myšlienku vybudovať zariadenie, kde by sa ťažko ranení vojaci a invalidi liečili, a tak bol v roku 1863 založený Vojenský liečebný ústav. Neskôr vznikol napríklad i hudobný pavilón a letné divadlo. „*Zaujímavosťou z tohto obdobia je dopravovanie chorých do kúpeľov a ubytovní na zvláštnych vozíkoch. Z nich sa časom vyvinul známy infanteristický vozík, ťahaný ľuďmi prevažne z chudobnejších vrstiev obyvateľstva*“ (ZÁMEČNÍKOVÁ, 2007, s. 1). Dôležitým momentom vývoju vtedajšieho kúpeľného cestovného ruchu v tejto oblasti bolo otvorenie železničnej trate na trase Trnava – Nové Mesto nad Váhom, čo zvýšilo návštevnosť kúpeľov. Rodina Erdödyovcov začala vkladat' do kúpeľov stále menej a menej finančných prostriedkov. Rozhodli sa teda dať kúpele do nájmu, no noví nájomníci neprejavili žiadnu snahu o ďalší rozvoj, a tak piešťanské kúpele chátrali a stali sa iba jedným z provinčných kúpeľov Uhorska. Po skončení tohto nájomného obdobia sa novými nájomcami stala rodina Winterovcov. Tým sa, pod názvom firmy Alexander Winter a synovia, podarilo v priebehu rokov 1889 až 1940 vybudovať zo spustnutých kúpeľov kúpele medzinárodného významu (BOLERÁZSKY, 2004; ČELKO, 1985; ŠIMOVÁ, 2003).

Počas prvých desiatich rokov prenájmu Winterovcov bola kúpeľná časť Piešťan zmenená na nepoznanie. Na začiatku bola nevyhnutná kompletná rekonštrukcia rozpadajúcich sa budov, čo pohltilo všetky ich doposiaľ nasporené finančné prostriedky bez výraznejšieho zlepšenia. Prvým veľkým dielom bolo založenie Robotníckej nemocnice, v ktorej symbolické náklady na ošetrovanie preplácal pacientom zamestnávateľ, nakoľko v tej dobe bola kúpeľná liečba považovaná za luxus. Tento názor bol zmenený zásluhou Eduarda Weisza, ktorý na základe svojej tunajšej lekárskej praxe presvedčil odbornú verejnosť, najskôr viedenskú a neskôr aj maďarskú vládu, že „*reumatické onemocnenia majú charakter sociálnych chorôb, ktorým sú vo veľkom počte postihnutí najmä robotníci, a reumatické choroby ich zbavujú práceschopnosti. Kúpeľná liečba reumatikov preto nie je luxus, ale odôvodnená potreba a nutnosť*“ (ŠÍPOŠ, 1992, s. 99). Hostia sa stávali náročnejšími. Okrem zlepšenia ich zdravotného stavu, požadovali aj komfortné ubytovanie, možnosť zabaviť a rozptýliť sa, a uspokojenie ich náboženských potrieb. Toto bolo podnetom na postavenie Kúpeľnej dvorany (Kursalón) s jedálňami, kaviarňou, cukrárňou, tanečnými sálami, čítárňou,

herňou, nádhernou terasou a hosťovskými izbami. Letné drevené divadlo bolo nahradené novým, a taktiež bol zriadený nový hudobný pavilón, v ktorom hrával novovytvorený kúpeľný orchester. Pre uspokojenie nábožensky založených pacientov bola postavená rímskokatolícka kaplnka bezprostredne pred Kolonádovým mostom, neskôr aj evanjelický a židovský kostolík. Ľudovít, syn Alexandra Wintera, si uvedomoval, že je potrebná propagácia neustále sa zveľaďujúcich piešťanských kúpeľov. Z tohto dôvodu jeho brat Imrich vytvoril prospekt v piatich jazykoch a rozposlal ho vybraným lekárom vo svete. Uvažoval aj o kresbe vhodnej na plagát, ktorá by na prvý pohľad vyjadrovala uzdravenie. Túto mu vytvoril Artur Heyer a Ľudovítovi Winterovi sa natoľko zapáčila postava muža lámajúceho barlu, že ju okamžite šiel dať patentovať obchodnej komore (1984). Medzi ďalšie významné stavby nasledujúcich rokov patrili: Kúpele Františka Jozefa (pomenované po uhorskom panovníkovi), honosná stavba, ktorá bola neskôr demontovaná pre nezáujem pacientov v dôsledku nevhodného umiestnenia; Grand Hotel Royal (najsôr Hotel Rónai, neskôr nazvaný hotel Slovan; v súčasnosti je schátraný); kúpeľný hotel Thermia Palace s budovou balneoterapie Irma (nazvané na počesť majiteľky kúpeľov - grófkы Army Erdödyovej); kúpeľný hotel Pro Patria ako Vojenská nemocnica Červeného kríža počas 1. svetovej vojny (na tento účel slúžili ešte: Pro Labore, Župná nemocnica, Vojenský kúpeľný ústav, Krošlák); Ružový mlyn, hotel Excelsior (dnešný názov je hotel Jalta) (WINTER, 2011). Po rozpade rakúsko-uhorskej monarchie vznikol samostatný československý štát, a tým sa vyskytli nové príležitosti pre rozvoj kúpeľného cestovného ruchu. Bolerázsky (2004, s. 22) uvádza: „*Postupne v 20. – 30. rokoch boli prevedené také dôležité práce ako regulácia Váhu, výstavba obecných budov a úradov, vybudovanie kanalizácie, chýbajúceho vodovodu, vyasfaltovanie dovtedy ešte prašných, resp. blatových chodníkov a ciest v meste, výstavba moderných mostov, spájajúcich kúpele s mestskou časťou, vybudovanie letiska, kúpaliska a pod., teda všetkého, čo moderné kúpeľné mesto v tej dobe už muselo mať.*“ Winterovci hovorili o piešťanských kúpeľoch nielen ako o mieste vhodnom na liečebný pobyt, ale aj ako o mieste súcom na rekreáciu, aktívny odpočinok, kultúrne vyžitie a zábavu. Pre efektívnejšiu svetovú propagáciu začali zakladať zahraničné informačné pobočky prezentujúce tieto kúpele nielen v Európe, ale aj v severnej a južnej Amerike a Afrike. Okrem toho sa v Piešťanoch organizovali medzinárodné konferencie, kongresy a stretnutia lekárov,

ktorí sa mohli na vlastné oči presvedčiť o liečivých účinkoch miestnej termálnej vody a bahna, a taktiež kvalite poskytovaných služieb (BOLERÁZSKY, 2004; ŠIMOVÁ, 2003). Piešťany mali kvalitne vybudované možnosti, ktoré dovoľovali usporadúvať tiež rôzne „*hudobné slávnosti, koncerty, tanečné zábavy, tenisové, golfové a šermiarske turnaje, konské dostihy, letecké dni, automobilové i strelecké preteky a pod.*“ (ŠIMOVÁ, 2003, s. 62). Aj napriek mnohým neprajníkom, ktorí sa snažili zdiskreditovať liečivé účinky termálnych vôd a bahna na tomto území, sa Piešťany dostali do ústredného záujmu známych ľudí z celého sveta z oblasti kultúry, politiky či športu a časté boli aj návštevy indických maharadžov (BOLERÁZSKY, 2004). Polstoročná éra vzostupu kúpeľného cestovného ruchu v Piešťanoch pod vedením rodiny Winterovcov sa skončila v roku 1940, kedy sa stali celé kúpele vrátane kúpeľných podnikov, pozemkov, minerálnych prameňov a parku vlastníctvom štátu. Toto sa udialo aj v dôsledku prebiehajúcej 2. svetovej vojny, počas ktorej počet kúpeľných hostí rapídne klesol. Tým sa zhoršili i ekonomické pomery obyvateľov Piešťan (ŠÍPOŠ, 1992). Povojnová obnova cestovného ruchu nevyhnutne potrebovala nových odborne vzdelaných zamestnancov, a tak Ľudovít Winter na základe svojich vedomostí, skúseností a známostí v Piešťanoch založil v roku 1946 Hotelovú akadémiu (ŠIMOVÁ, 2003). Tá do dnešného dňa nesie jeho meno.

Významným dňom v histórii Piešťan je 21. október 1945. V tento deň bol odobratý Piešťanom prívlastok obec. Od tohto momentu sa mohli pýšiť štatútom mesta s právom využívať vlastný mestský znak (ČELKO, 1985). Mestským znakom sa stala svetoznáma postava barlolámača (Obrázok 3) a biblický citát *Surge et ambula*, v preklade *Vstaň a choď* (ŠÍPOŠ, 1992). Štatút kúpeľného mesta bol Piešťanom udelený až v roku 1956 (ŠIMOVÁ, 2003).

Obrázok 3: Erb mesta Piešťany

Zdroj: www.piestany.sk

4. KULTÚRNO-HISTORICKÉ PAMIATKY A PRÍRODNÉ ATRAKTIVITY PIEŠŤAN

Piešťany sú známe doma i v zahraničí najmä vďaka kúpeľom, v ktorých sú liečené ochorenia pohybového ústrojenstva. Návštevníci tu však okrem zlepšenia zdravotného stavu nachádzajú aj mnoho viac či menej zaujímavých prírodných lokalít využívaných na oddych či športovanie a zároveň majú možnosť spoznávať kultúrne dedičstvo zanechané predkami, ktorí sa vo veľkej miere zaslúžili o rozvoj tohto mestečka.

4.1 Piešťanské kultúrno-historické pamiatky

Piešťany disponujú vlastnými hmotnými aj nehmotnými pamätihodnosťami. Hmotných nehnuteľných objektov sa v meste nachádza 69, hmotných hnuteľných 5 a nehmotných tiež 5 (www.piestany.sk). V roku 1997 bol Kúpeľný ostrov a časť územia mesta vyhlásená za pamiatkovú zónu, t.j. pri výstavbe a rekonštrukcii je potrebné dodržiavať sprísnený režim. Predmetom ochrany sú národné kultúrne pamiatky v tejto časti mesta. Niektoré majú celoslovenský, ba dokonca až medzinárodný význam a sú zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu Slovenskej republiky (Príloha A). Medzi zapísané historické objekty patrí z liečebných domov napríklad Thermia Palace, Balneoterapia Irma, Napoleonské kúpele a Zelený strom. Ďalej je tu zaradený napríklad Kolonádový a Krajinský most, socha Barlolámača, Rímsko-katolícky kostol sv. Štefana, kúpalisko Eva, Poštový a telegrafný úrad, Cour Salon (Kursalón) a tiež aj Kúpeľný park. V zozname sú zapísané aj dva v minulosti najvyhľadávanejšie hotely v Piešťanoch – hotel Slovan a hotel Lipa, ktoré sú momentálne schátrané. Okrem spomenutých objektov sa po celom meste nachádzajú rôzne fontány, sochy, súsošia, reliéfy, pamätníky i pamätne tabule, ktoré upozorňujú na významné udalosti a významné osobnosti natrvalo spojené s históriou Piešťan (www.pamiatky.gov.sk).

Zo všetkých pamiatkových objektov najviac vyniká a za zmienku nepochybne stojí najdlhší krytý most na Slovensku nazvaný Kolonádový most (Obrázok 4), ktorý

meria 156 metrov. Tiahne sa ponad rieku Váh a spája mestskú časť s Kúpeľným ostrovom. Bol projektovaný architektom Emilom Bellušom a následne vybudovaný v rokoch 1930 - 1932. O rok neskôr tu v strednej časti sklenej steny pribudli dve leptané vitráže – Piesne z Detvy a Na salaši, ktorých tvorcom je akademický maliar Martin Benka. Vstupné portály mosta sú ozdobené latinskými názvami. Z mestskej časti je umiestnený názov básne Adama Trajana z Benešova Saluberrimae Pistinienses Thermae, v preklade Najuzdravujúcejšie piešťanské kúpele. Nápis zo strany Kúpeľného ostrova je citátom zo Svätého Písma Surge et ambula, v preklade Vstaň a choď (ZÁMEČNÍKOVÁ, 2007).

Obrázok 4: Kolonádový most

Autor: Miriama Šiveňová

Pri vstupe na most z mestskej časti je od roku 1933 umiestnený symbol piešťanský kúpeľov a mesta – bronzová socha Barlolámača v nadživotnej veľkosti odliata podľa sochára R. Kühmayera (Obrázok 5). Návrh dnešnej podobizne sa však zrodil ešte v roku 1894, kedy Ludovít Winter chcel vyjadriť uzdravenie jedinou figúrou, ktorá by

Obrázok 5: Socha Barlolámača

Autor: Erik Ďuriš

bola originálna a ľahko zapamätateľná pre návštevníkov z celého sveta. Túto požiadavku mu splnil nemecký umelec Artur Heyer (ZÁMEČNÍKOVÁ, 2007).

4.2 Piešťanská príroda

Neoddeliteľnou súčasťou pozemského života každého jedinca je príroda. Piešťanská fauna a flóra je determinovaná polohou a historickým vývojom mesta, a teda poskytuje rôzne možnosti využitia voľného času aktívnou aj pasívnou formou.

4.2.1 Chránený areál Sĺňava

Obrázok 6: Sĺňava

Zdroj: www.slnava-piestany.sk

Priehrada Sĺňava (Obrázok 6) bola vybudovaná v záplavovej časti Váhu koncom päťdesiatych rokov 20. storočia. Rozprestiera sa v katastrálnom území obcí Drahovce, Piešťany, Ratnovce, Sokolovce (Príloha B). Dôvodom jej výstavby bolo zabezpečenie prírodnej energie pre madunickú hydroelektrárň. Jej zriadením sa vytvorili aj nové

možnosti na rekreáciu a vznikli vhodné podmienky pre stály i prechodný domov rôznych druhov vtákov.

V roku 1972 tu bol umelo vytvorený tzv. Vtáčí ostrov, ktorý poskytuje ochranu, pokoj, a tým aj priaznivé možnosti na hniezdenie niekoľkým tisíciam vtákov. Vyskytujú sa tu i vzácne, resp. ohrozené druhy vtáctva. Táto oblasť je ich migračnou križovatkou, ktorú využívajú buď ako odpočinkové miesto, alebo miesto ich prezimovania, nakoľko voda na tomto území nezamŕza vďaka termálnym prameňom (www.pic.piestany.sk). Výnimočnosť tohto územia bola potvrdená v roku 1980 zaradením Sĺňavy medzi chránené územia Slovenskej republiky, v ktorom platí 3. a 4. stupeň ochrany „vodného vtáctva a vodných biocenóz na vedeckovýskumné ciele“ (www.uzemia.enviroportal.sk, cit. 2012-02-09) a taktiež je považované za dôležitú vtáčiu oblasť Európskou úniou, čo dokazuje začlenenie tejto oblasti do Národného zoznamu chránených vtáčích území (rok 2004), a zároveň do Národného zoznamu území európskeho významu NATURA 2000 (www.pic.piestany.sk).

Oblúbenou rekreačnou oblasťou sa medzi obyvateľmi stalo toto územie najmä vďaka viacerým alternatívam trávenia ich voľného času, ktoré poskytuje. Pre cyklistov je vybudovaný 11 km dlhý kolokruh Sĺňava, ktorý je využívaný okrem cyklistiky na beh, kolieskové korčuľovanie, ľahkú turistiku alebo prechádzky. Z vodných športov má zastúpenie člňkovanie, jachting, kajakárstvo, kanoistika, veslárstvo, vodné lyžovanie (v časti Ratnovská zátoka) a windsurfing.

4.2.2 Parky Piešťan

Ku koloritu kúpeľného mesta patria neodmysliteľne parky, ktoré sú pre veľa ľudí zdrojom načerpania chýbajúcej energie. V Piešťanoch sa nachádzajú dva „hlavné“ parky, každý na jednom brehu rieky Váh – na pravej strane je mestský park založený rodinou Erdödyovcov, na ľavej sa rozprestiera kúpeľný park založený rodinou Winterovcov. Na území mesta sú aj dva menšie parky – Teplický (bývalý teplický cintorín) a Pažitský (bývalý židovský cintorín). Žijú v nich rôzne druhy vtákov, veвериčky, ba dokonca nie je ničím výnimočným zahliadnuť i divé zajace.

Mestský park, ktorý má rozlohu 22,3 ha, je zapísaný v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok a je považovaný za jedno z miestnych biocentier. Skladá sa zo Sadu Andreja Kmeťa a Promenádnjej časti. Umiestnený je v ňom napríklad pomník Ludwiga van Beethovena ako spomienka na jeho návštevu a pomník Adama Trajana z Benešova, ktorý sa zaslúžil o zviditeľnenie Piešťan svojou oslavnou básňou. Kúpeľná dvorana Kursalón, hudobný pavilón, kino Fontána, amfiteáter zarastený burinou i schátraný hotel Slovan sú neodmysliteľnými súčasťami parku ([www. piestany.sk](http://www.piestany.sk)).

Kúpeľný park s veľkosťou 53,9 ha sa rozkladá od Krajinského mosta až po golfové ihrisko v severnej časti Kúpeľného ostrova. Je ďalším miestnym biocentrom i z dôvodu, že v tomto parku sa udomácnili mnohé druhy ázijských a amerických drevín, ktorým sa v našich klimatických podmienkach darí. Za všetky sa patrí spomenúť magnóliu, ginko dvojlaločné, figovník, platan, céder, borovicu či divorastúcu orchideu. Takmer nikto počas prechádzky po Kúpeľnom ostrove nevynechá zastavenie sa pri jazierkach s termálnou vodou, v ktorých žijú rybky, korytnačky, žaby a rastú lekná, lotosové kvety a majestátne kvety Victorie regie. Krásu dotvára vysadený bambus okolo týchto troch jazierok, kedysi sa tu nachádzala aj cukrová trstina, papyrus či ryža ([www. piestany.sk](http://www.piestany.sk)). V parku bola vybudovaná i voliéra, v ktorej sa nachádza niekoľko párov pávov a niektorých druhov bažantov.

5. CESTOVNÝ RUCH V MESTE PIEŠŤANY

Cestovný ruch je od 19. storočia v Piešťanoch najvýznamnejším odvetvím. Stalo sa tak vďaka prítomnosti liečivých termálnych a minerálnych prameňov, priaznivej polohe a historickým, prírodným a kultúrnym atraktivitám, ktoré dokážu prilákať domácich i zahraničných návštevníkov. Ponúkaný je im oddych pre telo aj myseľ prostredníctvom liečebných procedúr, prechádzok po upravenom centre mesta a parkoch, kultúrnych podujatí pre rôzne vekové skupiny a bohatých možností športového vyžitia. Napriek týmto prednostiam mesto v súčasnej dobe nenapreduje a jeho významné medzinárodné postavenie upadlo a žije už len z mena, ktoré kedysi vo svete veľmi veľa znamenalo.

Piešťany sú okresným mestom ležiacim v Trnavskom samosprávnom kraji. Z Tabuľky 5 vyplýva, že v posledných rokoch patrí spolu s Nitrianskym krajom medzi dve najmenej navštevované kraje Slovenskej republiky. Počet návštevníkov okresu Piešťany tvorí v priemere 47,72% z celkového počtu návštevníkov Trnavského kraja za posledných päť rokov s priemernou dĺžkou pobytu 6 dní (Štatistický úrad SR, vlastné prepočty).

Tabuľka 5: Podiel návštevnosti jednotlivých krajov Slovenskej republiky (v %)

	2006	2007	2008	2009	2010
Počet hostí celkom	3 583 879	3 778 000	4 082 645	3 381 354	3 392 361
Bratislavský kraj	23,46	23,38	22,40	22,62	22,64
Trnavský kraj	6,61	6,48	6,70	6,49	6,73
Trenčiansky kraj	7,28	7,67	7,85	7,90	7,30
Nitriansky kraj	6,02	5,91	6,32	7,18	6,93
Žilinský kraj	18,21	18,25	18,79	19,02	19,40
Banskobystrický kraj	11,82	11,28	11,17	10,83	10,68
Prešovský kraj	18,06	18,51	18,03	17,34	18,03
Košický kraj	8,54	8,52	8,74	8,62	8,29

Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné prepočty

5.1 Ťažiskové formy cestovného ruchu

5.1.1 Kúpeľno-liečebný cestovný ruch

Primárnou formou cestovného ruchu mesta je nepochybne kúpeľno-liečebný cestovný ruch. V rámci neho sa venuje pozornosť rozvíjaniu zdravotného turizmu (fitness, prevencia, skrášľovacie pobyty) a relaxačným pobytom. Podľa Novackej (2007, s. 111) východiskom pre prosperitu tejto formy cestovného ruchu je prítomnosť:

- prírodných liečivých zdrojov (voda, bahno, plyn, klíma, vzduch, minerálne pramene),
- vhodného prírodného prostredia (ekologicky čisté prostredie s veľkými plochami upravených parkov a sadov, ticho a pokoj),
- spoločenského a kultúrneho života (filmové a hudobné festivaly, koncerty a výstavy).

Hlavné postavenie v tejto forme cestovného ruchu Piešťan majú Slovenské liečebné kúpele Piešťany, a.s., ktoré od roku 2002 patria do siete Danubius Hotels Group. Táto spoločnosť disponuje až 88,85% podielom v piešťanských kúpeľoch. Zvyšok podielu vlastní mesto Piešťany. Kúpele Piešťany sú zamerané na liečbu reumatizmu a rehabilitáciu pohybového ústrojenstva a nervového systému. Ponúkajú svojim klientom medicínske, preventívne, relaxačné a rehabilitačné kúpeľné pobyty s možnosťou dlhodobého, krátkodobého a víkendového ubytovania. Liečebné a relaxačné procedúry je možné absolvovať aj ambulantne (bez ubytovania). Ich zakúpenie je možné na recepcii jedného z troch na to určených kúpeľných domov – Kúpeľný dom Irma, Balnea Centrum, Napoleonské kúpele (www.kupelepiestany.sk).

Ďalším dôležitým prispievateľom k počtu návštevníkov mesta je ADELI Centrum, rehabilitačné centrum s medzinárodným významom. Každému pacientovi je vytvorený rehabilitačný program na mieru a je mu venovaná špeciálna pozornosť zabezpečená piatimi až siedmimi kvalifikovanými osobami. Liečia sa tu pacienti, ktorí majú problémy s podporným a pohybovým aparátom, zapríčinené prevažne poškodením mozgu, akými sú detská mozgová obrna, kraniocerebrálne poranenie (poranenie lebky

so zasiahnutím mozgu), mozgová mŕtvica, hyperkinéza (zvýšená pohyblivosť svalstva a vykonávanie mimovoľných pohybov) a poškodenie miechy (www.adeli-method.com/sk).

Tabuľka 6: Štatistika hostí a prenocovaní v Piešťanoch

	2006	2007	2008	2009	2010
Počet hostí celkom	107 488	106 878	106 148	87 464	91 857
V tom: zahraniční	54 017	55 284	54 197	42 698	44 545
zahraniční kúpeľní (v %)	56,10	61,77	64,00	59,02	60,76
domáci	53 471	51 594	51 951	44 766	47 312
domáci kúpeľní (v %)	44,32	44,92	46,24	51,64	53,51
Počet prenocovaní celkom	693 043	667 837	662 185	565 309	584 126
V tom: zahraniční	451 690	435 268	428 642	344 518	349 100
zahraniční kúpeľní (v %)	77,66	82,81	85,17	81,22	80,16
domáci	241 353	232 569	233 543	220 791	235 026
domáci kúpeľní (v %)	72,72	73,85	77,69	79,99	79,13

Zdroj: Štatistický úrad SR, vlastné prepočty

Z Tabuľky 6 je zreteľne vidieť nadpolovičný podiel kúpeľného cestovného ruchu na návštevnosti mesta. Do roku 2007 mala návštevnosť mesta stúpajúcu tendenciu, podiel kúpeľných hostí stúpал až do roku 2008. Po tomto roku nastal mierny úpadok v záujme zahraničných hostí o kúpeľnú liečbu. Kúpele sa však môžu tešiť stále väčšiemu záujmu hostí zo Slovenska, ktorých podiel narastá každým rokom. U zahraničných návštevníkov kúpeľov bol zaznamenaný pokles celkového počtu prenocovaní. Počet prenocovaní domácej kúpeľnej klientely má stúpajúci charakter. Mesto môže byť považované za jednostranne zamerané z hľadiska cieľových skupín, nakoľko kúpeľní hostia sa podieľajú na celkovom počte strávených nocí v priemere skoro až s 80%.

Prihliadajúc na prírodné liečivé zdroje, veľká časť mesta sa musí riadiť špecifickým režimom upraveným zákonom č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a štatútom kúpeľného miesta schválenom zákonom vládou Slovenskej republiky uznesením č. 456 z 2. júna 1999. V deviatej časti tohto zákona je v § 62 charakterizovaný Štatút kúpeľného miesta a opatrenia na ochranu prírodných

liečebných kúpeľov a v § 63 Vnútorne kúpeľné územie (Príloha C), Ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd je ustanovená v § 66 (Príloha D).

5.1.2 Ďalšie perspektívne formy cestovného ruchu

Iné formy cestovného ruchu v meste nie sú jasne definované. Piešťany, napriek tomu, majú okrem kúpeľného cestovného ruchu veľmi dobré predpoklady a tiež aj snahu usporadúvať kongresy, kultúrne a športové podujatia nielen vnútroštátneho, ale aj zahraničného charakteru. Nevyhnutnosťou je postačujúce množstvo ubytovacích zariadení primeranej kvality v meste (Tabuľka 7).

Tabuľka 7: Ubytovacie kapacity v Piešťanoch

	2006	2007	2008	2009	2010
Počet ubytovacích zariadení	31	48	43	41	40
Počet izieb spolu	2 031	2 175	2 105	2 117	2 050
Počet lôžok spolu	4 145	4 507	4 317	4 359	4 183

Zdroj: Štatistický úrad SR

Piešťany sú vďaka svojej vybavenosti ideálnym miestom pasívneho aj aktívneho oddychu pre ľudí každej vekovej kategórie. Ponúkajú pestrú paletu trávenia voľného času či už prostredníctvom kultúrneho, alebo športového programom, ktorý je k dispozícii každý deň počas celého roku.

Kongresový cestovný ruch

Kongresový turizmus sa zaraďuje k *„dlhodobo najvýnosnejším formám cestovného ruchu“*, pretože je zdrojom finančného príjmu mesta, v ktorom sa akcia koná (www.sacr.sk). V súčasnosti je považovaný za významný prvok cestovného ruchu a vytvára konkurenčnú prestíž medzi turisticky vyhľadávanými krajinami. *„Kongresový turizmus je jednou z najstabilnejších foriem cestovného ruchu (nepodlieha ekonomickým tlakom ani sezónnosti), je tvorcom ziskov, vytvára pracovné príležitosti*

a v neposlednom rade upevňuje prestíž štátu. Pre hostiteľské mesto znamená kongresový turizmus vysoké príjmy do mestského rozpočtu (nároky klientely na dopravu, stravovanie, sprievodné služby) a umožňuje rovnomerné vyťaženie kapacít.“ (www.sacr.sk). Primárnym zámerom je stretnutie „špeciálne orientovaných ľudí, zaoberajúcich sa určitým vedným, kultúrnym alebo spoločenským odborom z radov už vzdelaných odborníkov, ale aj študentov“ (Novacká, 2007, s. 113).

Mesto Piešťany je vyhľadávaným miestom organizovania významných spoločenských stretnutí zameraných prevažne na lekársku tematiku. Samotné kúpele disponujú 18 konferenčnými miestnosťami, v ktorých sú usporadúvané kongresy a konferencie, semináre, školenia a sympóziá. V roku 2012 budú hostiť napríklad Jarný reumatologický seminár, Medzinárodný kongres ISMUS (International Society for Musculoskeletal Ultrasound) a mnohé iné (www.kupelepiestany.sk).

Kultúrno-poznávací cestovný ruch

Cieľom kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu je prezentácia staviteľských a architektonických pamiatok, umeleckých diel, kultúrnych pamiatok a zariadení, prírodných zaujímavostí a spoločenských udalostí (Novacká, 2007).

Návštevníci, ktorí sa zaujímajú o históriu slovenského národa, majú možnosť si spríjemniť svoj pobyt fakultatívnym výletom do okolia Piešťan, v ktorom sa nachádzajú štyri zrúcaniny hradov (Tematín, Beckov, Čachtický hrad, Topoľčiansky hrad), tri hrady (Červený Kameň, Trenčiansky hrad, Nitriansky hrad) a jeden zámok (Smolenický zámok) (www.pic.piestany.sk). Ďalšou alternatívou sú dve historické múzeá na území mesta. Jedným je Vojenské historické múzeum, v ktorom je expozícia výzbroje československej armády z rokov 1945 – 1992. Okrem oddelenia v Piešťanoch toto múzeum spravuje aj oddelenie vo Svidníku s expozíciou vojenských dejín Slovenska od začiatku prvej svetovej vojny až po koniec druhej svetovej vojny (www.vhu.sk). Druhým piešťanským múzeom je Balneologické múzeum, ktoré prezentuje vývoj slovenského kúpeľníctva a taktiež históriu okresu Piešťany. Pod jeho správu patrí aj sprístupnená pamätná izba básnika Ivana Krasku, ktorý kedysi žil v Piešťanoch (www.balneomuzeum.sk).

Voľný čas obyvateľov, ale i návštevníkov tohto mestečka, je veľmi často vyplňaný bohatým kultúrno-spoločenským programom. Počas celého roka sa tu realizujú miestne, regionálne, celoslovenské a medzinárodné akcie. Medzi každoročne organizované obľúbené kultúrne podujatia patria napríklad Tradičné ľudové remeslá, Otvorenie letnej kúpeľnej sezóny, Piešťanské zlaté stuhy (prehliadka historických automobilov), Socha a Objekt, Victoria Regia (Majstrovstvá Slovenska v aranžovaní kvetov, prehliadka kvetinových alegorických vozov, Obrázok 7), Cinematik (Medzinárodný filmový festival) či Poľovnícke slávnosti. Od mája až do septembra sa cez víkendy v mestskom parku a na Kúpeľnom ostrove konajú promenádne koncerty a tanečné vystúpenia. Z hudobných festivalov sa tu udomácnilo BeeFree (letný festival tanečnej hudby), Grape festival (letný hudobný festival s účasťou slovenských a zahraničných interpretov) a Country Lodenica (letný hudobný festival country hudby).

Obrázok 7: Ukážky kvetinových výtvorov na podujatí Victoria Regia

Autor: František Halás

Autor: František Halás

Prostredie mesta a atrakcie v ňom sú koncipované tak, aby návštevníkom poskytovali príjemnú atmosféru po celý čas ich pobytu. Poznávanie mesta a okolitého prostredia je možné i vďaka niekoľkým vybudovaným náučným chodníčkom. Pre hostí, ktorí nemajú radi dlhé prechádzky, je možnosť vychutnať si krásy mesta prostredníctvom mestského vláčika pomenovaného Piešťanský expres alebo si pozrieť vodnú nádrž Sĺňava výletnou loďou kotviacou pri Kolonádovom moste.

Športovo-turistický cestovný ruch

Okrem kúpeľníctva a kultúrno-spoločenských akcií je pre Piešťany charakteristické uspokojovanie potrieb športového vyžitia buď aktívnou, alebo pasívnou účasťou. V športovom svete sú známymi piešťanskými rodákmi napríklad plavkyňa Martina Moravcová, kanoista Róbert Erban, tenisti Lukáš Lacko a Dominika Cibulková. Na území mesta je vybudovaný futbalový a zimný štadión, tenisové kurty, jazdecký a vodnolyžiarsky areál. Jachting, veslovanie, kajakárstvo, kanoistika, člnkovanie, vodné lyžovanie, windsurfing – činnosti, ktoré sú s obľubou realizované na vodnej nádrži Sĺňava. Okolo nej je vybudovaný asfaltový kolokruh využívaný pešími, bežcami, korčuliarmi a cyklistami. Náročnejší cyklisti si môžu zvoliť trasu Vážskej magistrály, ktorá vedie do Nového Mesta nad Váhom (sever) alebo Hlohovca (juh). Obyvateľom i návštevníkom je taktiež poskytnutá možnosť si aktívne oddýchnuť pri plávaní, pešej turistike, hraní squashu, bowlingu, golfu alebo si zlepšiť svoj vzhľad v niektorej z niekoľkých posilovní. Nachádzajú sa tu aj vhodné priestory pre nadšencov paintballu a airsoftu. Pre tých, ktorí uprednostňujú trávenie voľného času pokojnejšou činnosťou, napríklad rybolovom, je tu rieka Váh, Ratnovská zátoka, Horná Streda či Drahovské jazerá. V zime je v meste a jeho okolí možnosť zjazdového lyžovania a bežkovania.

Z medzinárodných športových podujatí sa v Piešťanoch v priebehu roka 2012 bude konať Turnaj Vlada Dzurillu hráčov do 18 rokov (hokej, účastníci - Nemecko, Švajčiarsko, USA, Slovensko), Kevanova stovka (plávanie otužilcov), Majstrovstvá sveta divízie I. hráčov do 18 rokov (hokej, účastníci - Francúzsko, Japonsko, Nórsko, Slovinsko, Taliansko, Slovensko), Medzinárodná Regata (rýchlostná kanoistika), Majstrovstvá Slovenska v rýchlostnej kanoistike, Majstrovstvá Slovenskej republiky vo vodnom lyžovaní.

5.2 Riadenie cestovného ruchu

Rozvoj cestovného ruchu v Piešťanoch a ich blízkom okolí je primárnym cieľom mesta. Napriek tomu je úroveň organizácie cestovného ruchu neuspokojivá. V súčasnej dobe nie je v tejto oblasti funkčná jedna hlavná inštitúcia zodpovedná za aktivity, bez ktorých je snaha o rozmach neefektívna (zber údajov, predaj produktov, spolupráca a komunikácia s podnikateľskými subjektami, médiami či verejnosťou, usporadúvanie podujatí, tvorba informačných a propagačných materiálov...). Činnosti spojené s cestovným ruchom sú z vyššie uvedeného dôvodu rozdelené medzi kompetencie troch mestom zriadených organizácií:

- Mestský úrad (odbor stratégie),
- Mestská knižnica, ktorej súčasťou je Piešťanské informačné centrum,
- Mestské kultúrne stredisko.

Viditeľný je individualizmus a nedostatočná spolupráca jednotlivých podnikateľských subjektov v rámci cestovného ruchu navzájom a s mestom. Dôvodom je rozdielna marketingová stratégia. Výsledkom týchto troch nepriaznivých faktorov je stagnácia mesta ako zaujímavého produktu ponúkaného v aktuálnych trhových podmienkach. Mesto sa túto situáciu rozhodlo riešiť odsúhlasením vzniku organizácie nazvanej Rezort Piešťany. Východiskom je zákon č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších predpisov, *„ktorý oproti predchádzajúcemu zneniu zákona ustanovuje poskytovanie dotácií oblastným organizáciám cestovného ruchu v rovnakej výške ako je súhrnná hodnota vybratých členských príspevkov oblastnej organizácie v roku, ktorý predchádza predchádzajúcemu rozpočtovému roku. Maximálna výška dotácie je ohraničená 90% súhrnnej hodnoty.“* (www.piestany.sk, cit. 2012-02-10). *„Nová oblastná organizácia cestového ruchu má podporiť činnosť svojich členov pri tvorbe a realizácii koncepcie rozvoja cestovného ruchu na území svojej pôsobnosti. V združení má okrem mesta Piešťany pôsobiť obec Banka, Moravany nad Váhom, Slovenské liečebné kúpele a hotel Sandor Pavillon, Máj a Park. Cieľom združenia je vytvoriť konkurencieschopnú destináciu na európskom a medzinárodnom trhu cestovného ruchu, zvýšiť návštevnosť, počet prenocovaní či zlepšiť obraz regiónu ako destinácie cestovného ruchu.“* (www.piestany.sk, cit. 2012-02-10). Oficiálne bol

registrovaný na Ministerstve dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja dňa 17. 2. 2012 (www.piestany.sk).

Otázkou však ostáva, či činnosti vyvíjané touto oblastnou organizáciou cestovného ruchu budú v budúcnosti skutočne efektívne. Dosiachnutie stanoveného cieľa na požadovanej kvalitatívnej úrovni je nepravdepodobné, ak sa združí iba mesto, dve obce, kúpele a tri hotely. Vytýčenú metu je možné dosiahnuť jedine spojením subjektov cestovného ruchu, gastronómii nevynímajúc, ktoré majú záujem prispieť k rozvoju mesta a majú dobrú povest' medzi návštevníkmi i obyvateľmi. Podnikatelia v danej oblasti budú mať možnosť neobmedzene vstúpiť do novozriadeného Rezortu Piešťany. Avšak podľa dostupných informácií na portáli mesta z 10.2.2012 je stanovená suma povinného ročného členského príspevku 1 000 EUR bez rozdielu veľkosti či charakteru podniku. Jediným obmedzujúcim faktorom vstupu mnohých menších podnikateľov v cestovnom ruchu, ktorí sú neodlučiteľnou súčasťou budúcej podoby mesta, sa stane teda výška členského. Je pravdepodobné, že z tohto dôvodu budú môcť navzájom spolupracovať len spoločnosti, ktoré si môžu dovoliť uhradiť túto čiastku bez toho, aby to výrazne ovplyvnilo ich podnikateľskú aktivitu. Daná suma výšky členského príspevku novozriadeného Rezortu Piešťany je prehnaná v porovnaní s výškou členského príspevku Bratislavskej organizácie cestovného ruchu (Príloha E).

5.3 Zhodnotenie súčasného stavu analýzou SWOT

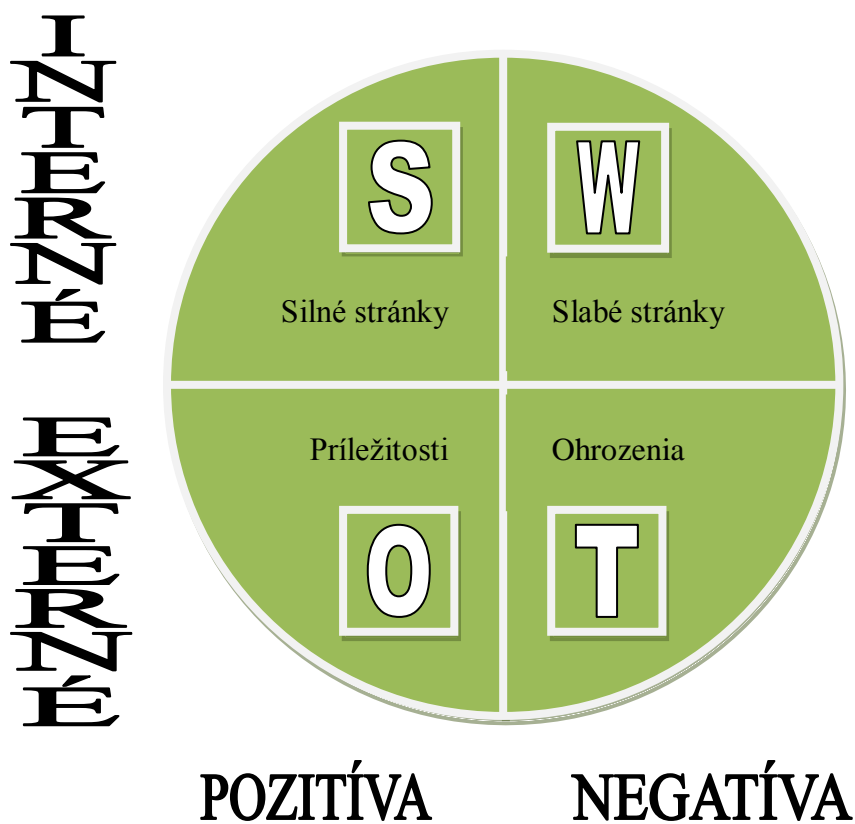
SWOT analýza (Obrázok 8) je pomenovanie vytvorené zo začiatkových písmen štyroch anglických slov, a to:

- strenghts (silné stránky),
- weakness (slabé stránky),
- opportunities (príležitosti),
- threats (ohrozenia).

Z uvedeného jasne vyplýva zameranie SWOT analýzy. Na jej základe môžeme zhodnotiť interné silné a slabé stránky mesta Piešťany a príležitosti a hrozby vyplývajúce z externého prostredia. Silné stránky sú vlastnosti mesta pomáhajúce

dosiahnuť cieľ, v našom prípade zatraktívnenie mesta nielen pre návštevníkov, ale aj pre obyvateľov. Oproti nim stoja slabé stránky, za ktoré sú považované vlastnosti mesta sťažujúce dosiahnutie tohto cieľa. Vonkajšie podmienky, ktoré môžu byť prínosom pre dosiahnutie cieľa, sa nazývajú príležitosti. Za hrozby sú pokladané externé podmienky, ktoré môžu skomplikovať dosiahnutie vytýčeného cieľa.

Obrázok 8: Grafické znázornenie analýzy SWOT

Zdroj: autor

Silné stránky

- prírodné a klimatické podmienky podporujúce rozvoj cestovného ruchu,
- hojný počet liečivých termálnych prameňov a sírneho bahna,
- vhodná geografická poloha,
- vyhovujúce dopravné spojenie – diaľnica D1 a železničná trať s napojením na medzinárodné trate, blízkosť letiska Bratislava a Schwechat,

- vyše storočná tradícia v rámci cestovného ruchu,
- bohatá celoročná ponuka kultúrnych a športových podujatí,
- pevné termíny každoročne usporadúvaných kultúrnych a športových podujatí,
- rozličné možnosti pre športové vyžitie občanov aj návštevníkov,
- vybudované náučné chodníky a cyklotrasy,
- veľká kapacita ubytovacích zariadení.

Slabé stránky

- zamerané prevažne na kúpeľno-liečebný a zdravotný cestovný ruch, nekladie sa pozornosť na zvyšné vývojaschopné formy cestovného ruchu,
- spoliehanie sa na dobré meno, ktoré bolo vybudované v minulom storočí - nedostatok inovácií,
- chabá marketingová a propagačná aktivita,
- nízka miera kooperácie jednotlivých podnikateľských subjektov v oblasti cestovného ruchu navzájom a takisto aj slabá spolupráca s mestom,
- cenovo výhodné pre zahraničnú klientelu, nie pre domácu,
- kvalita poskytovaných služieb často nezodpovedá cenovému ohodnoteniu,
- slabá znalosť cudzích jazykov pracovníkmi poskytujúcimi služby v cestovnom ruchu,
- neuspokojivá vitalita centra mesta vo večerných hodinách,
- nevybudované kvalitného kúpalisko resp. aquapark s termálnou vodou,
- mnohí zamestnanci nie sú kvalifikovaní v odbore poskytovania služieb,
- neprofesionálny prístup k návštevníkom zo strany personálu v jednotlivých zariadeniach cestovného ruchu,
- často žobrajúci bezdomovci v okolí vlakovej i autobusovej stanice a v centre mesta,
- chýbajúce pútače pri vstupoch do mesta,
- absencia dostatočného počtu parkovacích plôch v meste – parkovanie pri/na chodníkoch – obmedzovanie chodcov,
- nevyhovujúci stav ciest a chodníkov mimo mestského centra,
- nezrekonštruovaná, zastaralo pôsobiaca autobusová stanica,

- takmer žiadne využitie potenciálu letiska,
- nulová spolupráca letiska s nízkonákladovými leteckými spoločnosťami.

Príležitosti

- nové znenie zákona o podpore cestovného ruchu,
- vznik inštitúcie Rezort Piešťany,
- možnosť získania a čerpania fondov z Európskej únie,
- nárast záujmu o ekoturizmus,
- spolupráca Bratislava – Piešťany – Trenčín,
- spolupráca s partnerskými mestami – Budapešť (Maďarsko), Hajdúnánás (Maďarsko), Heinola (Fínsko), Luhačovice (Česká republika), Poděbrady (Česká republika), Ustroń (Poľsko), Varaždinske Toplice (Chorvátsko), Eilat (Izrael),
- prezentácia mesta ako aj vybraných ubytovacích jednotiek prostredníctvom portálu slovakia.travel patriacej Slovenskej agentúry pre cestovný ruch.

Ohrozenia

- narastajúca konkurencia na domácom i svetovom trhu,
- kúpele sú takmer celým podielom vo vlastníctve Maďarska,
- nestabilné podnikateľské prostredie, vysoké daňové a odvodové zaťaženie podnikateľov,
- zhoršujúca sa ekonomická situácia,
- priemerné mzdové ohodnotenie v službách cestovného ruchu je nízke,
- častý odchod kvalitných ľudských zdrojov za hranice Slovenskej republiky,
- nedostatočné financovanie cestovného ruchu,
- zdražovanie poskytovaných služieb cestovného ruchu bez adekvátneho zvýšenia kvality ponuky,
- nedostatočné využívanie kolaborácie s partnerskými mestami pre rozvoj mesta.

6. NÁVRHY NA ZVÝŠENIE NÁVŠTEVNOSTI MESTA PIEŠŤANY A JEHO BLÍZKEHO OKOLIA

Kedysi svetoznáme kúpeľné mesto vyhľadávané tými najväčšími osobnosťami v dejinách rôznych národov. Dnes skôr mesto, ktoré sa na svetoznáme kúpeľné mesto chce iba veľmi podobať. Využíva na to chýrnu povesť, ktorú sa podarilo vybudovať rodine Winterovcov, bez ktorých by Piešťany možno dodnes boli iba zablatenou dedinou s močariskami. Mesto má skvelú polohu, historické i prírodné predpoklady pre rozvoj nielen kúpeľného cestovného ruchu. Ľudia však majú často tendenciu rozprávať viac o tom, ako sa niečo nedá, než aby v skutočnosti vykonali niečo pre zmenu toho, čo majú v úmysle dosiahnuť. Ani samotné mesto Piešťany nie je výnimkou, pretože nevyvíja dostatočnú snahu v propagácii a využívaní svojej konkurenčnej výhody na slovenskom i zahraničnom trhu.

V nasledujúcich podkapitolách sú vyjadrené idey, ktorých realizácia by napomohla rozvoju cestovného ruchu v meste a jeho okolí a zatriktívnila ho v očiach nielen návštevníkov, ale i samotných obyvateľov.

6.1 Výstavba kúpaliska/aquaparku

Nepochybne hlavnou atrakciou kúpeľného mesta musí byť kúpanie sa v termálnej vode. Ak v kúpeľnom meste nie je možnosť využívať na kúpalisku prírodnú termálnu vodu, je pravdepodobné že nespĺní očakávania návštevníkov, a tak sa nestane dost príťažlivou atrakciou pre návštevníkov. Napriek tomu nie je verejnosti umožnené využívať túto liečivú vodu na kúpanie sa mimo kúpeľných domov. Dôvodom sú vlastnícke podiely v neprospech mesta. Termálna voda a minerálne pramene patria do vlastníctva Slovenských liečebných kúpeľov Piešťany, a.s., a tie doteraz nemali záujem sprístupniť ich širšej verejnosti. Mesto sa do dnešnej doby nebolo schopné dohodnúť o ich využití pre účely zatiaľ nevybudovaného, ale stále plánovaného verejného kúpaliska, resp. aquaparku. Zmena v tejto záležitosti by mohla nastať

po vyhlásení Kúpeľov Piešťany ako jedného zo zakladajúcich členov v Rezorte Piešťany, ktorého hlavným cieľom je rozvíjať cestovný ruch v piešťanskom regióne.

V meste sa nachádza jedno fungujúce kúpalisko založené Ľudovítom Winterom ešte v roku 1933. V tomto období bolo považované za najlepšie kúpalisko v európskom priestore (ŠÍPOŠ, 1992). Napriek tomu je dnes jeho úroveň podpriemerná, pretože od čias založenia sa tu nič výraznejšie nezmenilo. Je nutné vybudovať nové moderné kúpalisko alebo aquapark, v ktorom bude využívaná minerálna voda. Dôležitým segmentom z hľadiska cestovného ruchu sú rodiny s deťmi. Z tohto dôvodu by malo novovybudované zariadenie poskytovať mnohé lákadlá najmä pre mladšiu klientelu, ktorá s obľubou vyhľadáva tento typ trávenia voľného času. Deťom a mladým ľuďom nestačia prechádzky po parku či kúpanie sa v termálnej vode v kúpeľnom dome, kde sú obklopení prevažne staršími ľuďmi trpiacimi neraz rôznymi ochoreniami. Možnosťou ako tento zámer dosiahnuť je odkúpenie jestvujúceho kúpaliska Eva mestom od kúpeľov a jeho následná kompletná rekonštrukcia a modernizácia. Navyše mesto má vypracovaný projekt na realizáciu nového kúpaliska neďaleko futbalového štadiónu. K uskutočneniu tejto druhej možnosti je však potrebný súhlas kúpeľov na využívanie termálnej vody, ktorá sa v tejto oblasti vyskytuje. Inak bude snaha z ľudského i finančného pohľadu márna. Ďalšou ešte náročnejšou podmienkou je nájdenie investora, ktorý bude ochotný financovať danú výstavbu.

Tento piešťanský nedostatok možno vyrieši investícia Immocap a.s. Spoločnosť naprojetovala výstavbu Bana Thermal (Obrázok 9) na území bývalého kúpaliska Sĺňava, ktoré sa nachádza necelé 2 km od Piešťan a dnes je v zúboženom stave (Príloha F). „*Víziou projektu Bana Thermal je výstavba areálu ponúkajúceho zákazníkom a turistom komfort kvalitného hotela s wellness & leisure, vodnými plochami, bazénmi, saunovým svetom, reštauráciami, kongresovými priestormi, vonkajšími atrakciami, mestskú pláž, ako aj nákupnú zónu.*“ (Piešťanský týždeň, s. 4). Začiatok projektu sa mal podľa dostupných informácií na internetovej stránke spoločnosti Immocap uskutočniť ešte v roku 2010 s plánovaným ukončením v roku 2013 (www.immocap.sk). Realitou však je, že momentálne sa pripravujú potrebné dokumenty na územné rozhodnutie a po schválení by sa malo začať s plánovanou výstavbou, ktorej náklady podľa prepočtov investora predstavujú 70 000 000 EUR. Z reálneho pohľadu návratnosti vložených finančných prostriedkov a posúvania začatia výstavby je otázne, či sa tento

projekt v skutočnosti zrealizuje alebo zostane iba pekným nesplneným snom nie jedného Piešťanca a skončí založený, ako iné podobné projekty, niekde v zásuvke vlastníkov firmy.

Obrázok 9: Vizualizácia projektu Bana Thermal

Zdroj: www.immocap.sk

Piešťany v minulosti preslávila práve termálna voda a jej blahodarné účinky na ľudský organizmus a práve preto by malo byť prioritou mesta disponovať nadštandardným termálnym kúpaliskom alebo aquaparkom.

6.2 Revitalizácia lesoparku Červená veža

Známa lokalita, medzi domácimi nazývaná Červená veža, postavená na Rádiovom vŕšku pri Piešťanoch sa v súčasnosti nachádza v dezolátnom stave, ktorý je zapríčinený nezáujmom zo strany bývalých vlastníkov i toho aktuálneho. Červená veža, ktorej názov vznikol v dôsledku červeno-bielej fasády, bola kedysi, ako možno vidieť na Obrázku 10, miestnou rozhľadňou s reštauračnými možnosťami (www.abdnes.sk). „Rodina Winterovcov chcela návštevníkom dopriať možnosť aktívneho oddychu a

výhľad na honosný kúpeľný komplex.“ (www.pnky.sk, cit. 202-02-28). Začiatkom 90. rokov bol tento objekt sčasti zdemolovaný s cieľom renovácie, no žiadna sa do dnešného dňa neudiala. Namiesto kedysi vyhľadávanej vyhlídkovej veže tu človek nachádza schátranú bídu obkolesenú neudržiavaným lesoparkom, v ktorom sú polámané konáre, vyvážané stromy a neporiadok (Príloha G).

Obrázok 10: Bývalá Červená veža

Zdroj: www.abdnes.sk

Obec Banka, ktorej Červená veža katastrálne patrí, od roku 2001 postupne odpredávala časti pozemkov v tejto lokalite podnikateľom ako napríklad pánovi Bučencovi a spoločnosti Best trade, s.r.o. Najväčšia zmena vlastníctva sa uskutočnila v roku 2007, kedy obec Banka zamenila svoje pozemky s rozlohou 7,57 ha na Červenej veži za pozemky s rozlohou 17,67 ha v lokalite Ahoj so spoločnosťou IFF. Počiatočným zámerom danej spoločnosti bolo vystavenie hotelového komplexu (Obecný úrad Banka, starosta pán Janeček). Predseda predstavenstva spoločnosti IFF Zdeněk Pátek pre oblastný on-line magazín PNky.sk dňa 24.11.2011 povedal: „Na Červenej veži nemá spoločnosť IFF zatiaľ žiaden konkrétny investičný zámer.“ (www.pnky.sk, cit. 2012-02-28). Toto prehlásenie nie je príliš priaznivé, nakoľko potenciál tohto miesta je obrovský. Nie je to len vďaka okolitej prírode a krásnemu výhľadu na okolité obce, ale aj možnosťou vybudovať tu rôzne zaujímavé atrakcie pre chorých či zdravých, veľkých či malých, aktívnych či lenivých. Bolo by teda vhodné, aby sa novozriadený Rezort Piešťany, v ktorom figuruje aj obec Banka, o toto územie zaujímal a vyvinul úsilie ho od súčasných vlastníkov odkúpiť.

Úprava prostredia, v ktorom sa Červená veža nachádza, zveľadenie dávno vytvoreného chodníčku pre peších a vytýčenie nových turistických i cyklistických cestičiek by prilákalo záujemcov z radov návštevníkov, turistov i horských cyklistov. Zaujímavým riešením by bolo vystavenie reštaurácie s vyhlídkovými terasami, ktorá by mala i svoju kaviarenskú časť. Piknikové miesta, odpadkové koše a lavičky, na ktorých by ľudia relaxovali pri pohľade na okolité obce by tu boli samozrejmosťou. Okrem toho by informačné tabule turistov oboznamovali, čo je možné z ktorého vyhlídkového bodu vidieť a tiež by poskytovali základné údaje o okolitých obciach.

Adrenalinovým nadšencom by bolo umožnené zaskákať si na bungee trampolíne alebo sa spustiť po vyznačenej dráhe na horských kolobežkách. Toto všetko by im bolo prístupné buď vyvinutím vlastného úsilia (pešia turistika, cykloturistika), alebo využitím vybudovanej lanovky. Nakoľko sa do Piešťan chodia liečiť ľudia, ktorí trpia ťažkosťami s pohybovým aparátom a žije tu mnoho vodičkarov, lanová dráha by znamenala nesmierny prínos a sprístupnenie doteraz nedostupnej časti prírody aj menej mobilným osobám.

Mesto v spolupráci s okolitými obcami nesmie zostať ľahostajné k tejto perspektívnej lokalite. Napriek finančne náročnej revitalizácii, ktorá je nevyhnutná, Červená veža by sa stala ukázkovým príkladom oživenia cestovného ruchu územia, na ktoré sa už dávno zabudlo v dôsledku nesmierneho zanedbania zo strany vlastníkov. Títo, podľa ich vlastných slov, v dohľadnom časovom horizonte nemajú v pláne tu čokoľvek meniť.

6.3 Ďalšie možné mestom realizovateľné nápady

Vstupy do mesta

Prvý dojem si ľudia veľakrát vytvárajú v priebehu niekoľkých minút, a práve preto je dôležité ich správne zaujať hneď na začiatku. Informačné tabuľky s názvom mesta umiestnené pri vstupoch do mesta by mali byť nahradené svetelnými reklamami, uvítacími tabulami alebo pútačmi. Tieto by človeku prezrádzali to - čo je pre Piešťany najviac charakteristické – zdravie. Prínosom v tejto oblasti by bola i propagácia mesta pomocou známych piešťanských osobností, ktorých mená figurujú nie iba v povedomí Slovákov.

Zopár príkladov:

- Vitajte v meste slnka, vody a zdravia!,
- Zdravá dovolenka, dovolenka v Piešťanoch!,
- Piešťany, to pravé pre vaše zdravie!.

Umelecké zóny

V meste sa vyskytuje mnoho umelecky zameraných ľudí, a preto by mali dostať priestor na prezentáciu svojho vlastného ja pred zrakom verejnosti. V mnohých veľkých turistických centrách sa vyskytujú títo tzv. verejní umelci, ktorí dotvárajú celkovú uvoľnenú atmosféru na námestiach či v uličkách. Vďaka nim možno neraz badať na tvárach návštevníkov úsmev a cítiť ich dobrú náladu. Možnosti vykonávania tejto činnosti mesto objasňuje vo Všeobecne záväznom nariadení mesta Piešťany č. 6/2009 o voľných pouličných aktivitách slobodných umelcov.

Tanečníkom, hudobníkom i výtvarníkom by bolo vhodné dovoliť predvádzať svoj talent priamo v centre mesta bez hrozby dopustenia sa priestupku a následné udelenie sankcie v prípade, ak im okoloidúci venujú finančnú hotovosť. V centre mesta, ale i mimo neho existujú podchody a ploty, ktoré nevytvárajú prostredie lahodiace pohľadu obyvateľov, nie to ešte návštevníkov. Stojí za zváženie, či by nebolo vhodné tieto oplotenia zlegalizovať ako graffity steny. Mladí umelci prezentujúci sa týmto spôsobom by túto príležitosť istotne uvítali. Prínosom pre mesto by bolo zatraktívnenie oplotení a následná eliminácia výskytu takejto nelegálnej tvorby.

Prevádzka mestských fontán

Voda je neodmysliteľnou súčasťou bytia každého živého organizmu a nepochybne zabezpečila aj slávu mesta Piešťany. Nie je teda prekvapivé, že je v meste reprezentovaná i vo forme mnohých fontán. Momentálne sa ich v meste nachádza štrnásť. Tvoria súčasť kúpeľných komplexov, parkov a pešej zóny. Podľa informácií, ktoré boli poskytnuté pracovníkmi Mestského úradu Piešťany, sú piešťanské fontány spúšťané do prevádzky postupne od začiatku mája, zazimovávajú sa od konca septembra. Dve najnovšie vybudované fontány na Námestí slobody a v Sade Andreja Kmeťa sú v danom období v prevádzke denne od 9.00 do 22.00. Boli navrhnuté tak, aby svojím charakterom a technickými vymoženosťami zaujali každú vekovú skupinu – deti, mládež, dospelých i seniorov.

Fontány sú atraktívnym prvkom, navodzujú príjemnú atmosféru a vytvárajú harmonické prostredie pre telo i ducha návštevníka. Kúpeľní hostia a návštevníci prichádzajú skôr ako v máji, a tak by malo byť mesto flexibilné a spúšťať fontány skôr

ako až v deň otvorenia letnej kúpeľnej sezóny, v prípade, že ich činnosť umožňuje počasie.

Otváracie hodiny reštauračných a kaviarenských zariadení v centre mesta

Slabou stránkou mesta je život v centre vo večerných hodinách. Väčšina reštauračných, kaviarenských, cukrárenských zariadení funguje maximálne do 22.00 hodiny, čo je z pohľadu obyvateľov, ale i návštevníkov v letnom období zavčasu. Pravidlá času prevádzkovania služieb na území mesta Piešťany upravuje Všeobecne záväzné nariadenie mesta Piešťany o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb č. 10/2007 v znení Všeobecne záväzného nariadenia č. 22/2008. V danom nariadení sú uvedené rozmedzia prevádzkovej doby pre rôzne lokality mesta a typy prevádzkarní. Na tomto základe si podnikateľ stanovuje prevádzkovú dobu svojej prevádzkarne sám.

Mnohí si radi posedia v niektorej z týchto prevádzok, keď už tak vonku nepália slnečné lúče. V Piešťanoch, ako meste s najväčším počtom slnečných dní v roku, táto situácia často nastáva až po 21.00 hodine. Avšak po tomto čase si ľudia nemajú kde posediť a jedinou ich možnosťou interakcie s inými ľuďmi sú prechádzky po centre alebo parkoch, no toto sa nie každému chce. Z tohto dôvodu by mali majitelia vybraných podnikov v centre mesta aspoň počas letného obdobia predĺžiť otváracie hodiny. Spomínané nariadenie povoľuje pohostinským zariadeniam v mesiacoch máj až september neobmedzenú prevádzkovú dobu. Pohostinskými zariadeniami má mesto na mysli denný a nočný bar, reštauráciu, bistro, bufet, bagetériu, cukráreň, piváreň, kaviareň, disco klub, espresso, „pub“, herňu, hostinec, kiosk, pizzériu, pohostinstvo, rýchle občerstvenie, vináreň, internetová kaviareň, zariadenie verejného (závodného) stravovania. Ďalším riešením, avšak veľmi ťažko uskutočniteľným, je predĺženie prevádzkových hodín týchto zariadení formou nového Všeobecne záväzného nariadenia poprípade úpravou toho aktuálne platného.

ZÁVER

Témou bakalárskej práce je *Cestovný ruch v meste Piešťany*. Cieľom bolo opísať súčasný stav cestovného ruchu mesta z pohľadu jeho návštevnosti a na základe zistených skutočností navrhnúť možnosti jeho ďalšieho rozvoja, resp. zatriaktívnenia pre domácich či zahraničných návštevníkov, ale i pre samotných obyvateľov.

Prvá kapitola je zameraná na opis začiatkov cestovného ruchu a jeho postupný vývoj. Ďalej je v nej vysvetlené, čo pojem cestovný ruch znamená a na základe informácií v odbornej literatúre klasifikuje jeho druhy a formy. Jedna z podkapitol sa venuje situácii cestovného ruchu v rámci Slovenskej republiky. Využité na tento účel boli najmä údaje Štatistického úradu SR a dokumenty vydané Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR a Ministerstvom kultúry SR.

Druhá kapitola sa zaoberá polohou mesta Piešťany na území Slovenskej republiky a rôznymi možnosťami dopravného spojenia s okolitými i vzdialenejšími mestami. Kapitola podáva informácie aj o podnebí, v ktorom sa mesto nachádza. Zjednodušene je v nej opísaný i vznik piešťanských liečivých termálnych prameňov a sírneho bahna a ich zloženie.

Vznik a vývin mesta je stručne popísaný v tretej kapitole. Hovorí o postupnom osídľovaní blízkeho okolia, prvej zmienke o existencii Piešťan, počiatočnom využívaní liečivých žriadiel, rozvoji vtedajšej dedinky najmä počas vlastníctva rodiny Erdödyovcov a rodiny Winterovcov, odpredaji pozemkov spolu s kúpeľnými podnikmi do vlastníctva štátu, o udelení štatútu mesta a jeho uznania ako kúpeľného miesta.

Štvrtá kapitola je venovaná kultúrno-historickým pamiatkam a prírodným atraktivitám, ktorými Piešťany disponujú. Na území mesta sa vyskytuje mnoho hmotných nehnuteľných, ale aj národných kultúrnych pamiatok, z ktorých väčšina je v zachovalom stave. Chránená krajinná oblasť Sĺňava, parky i ostatné prírodné lokality umožňujú človeku si vybrať, či chce tráviť svoj voľný čas aktívnym či pasívnym spôsobom. V rámci fauny a flóry sa v týchto oblastiach vyskytujú vzácne druhy rastlín i živočíchov.

Cestovný ruch mesta Piešťany je analyzovaný v piatej kapitole. Táto sa zaoberá ťažiskovými formami cestovného ruchu, návštevnosťou mesta, možnosťami kultúrno-

spoločenského či športového vyžitia, ktoré v značnej miere prispievajú k budovaniu povedomia o meste medzi návštevníkmi. Nie je možné, aby cestovný ruch v ktoromkoľvek meste fungoval bez riadenia, a tak je tejto téme venovaná jedna podkapitola. Celkové zhodnotenie stavu mesta je zhrnuté vo vytvorenej SWOT analýze, ktorá hodnotila jeho silné a slabé stránky a tiež jeho príležitosti a hrozby plynúce z externého prostredia.

Posledná kapitola poskytuje uskutočniteľné návrhy, ktoré by mohli zaujať a prilákať novú klientelu, a to rodiny s deťmi a mladých ľudí. Je dôležité získať si ich priazeň, aby sa sem radi v budúcnosti vracali i so svojimi vlastnými rodinami.

Nasledujúci rok budú mať Piešťany dôvod na oslavu. Rok 2013 bude znamenať uplynutie 900 rokov od prvej oficiálnej zmienky o tomto meste, ktoré bolo na začiatku iba neznámou dedinkou obklopenou močariskami a nevyužívanými zdrojmi horúcich liečivých prameňov. V priebehu niekoľkých storočí sa z nej stalo medzinárodne uznávané a vyhľadávané kúpeľné mestečko, ktoré navštevovali nielen obyčajní ľudia trpiacimi rôznymi chorobami, ale aj verejne známi ľudia z radov športovcov, umelcov, politikov a zástupcov i hláv štátov pochádzajúcich zo všetkých kútov sveta. Dnes už mesto nemá tak výrazné postavenie na trhu cestovného ruchu ako v minulosti. Táto situácia je zapríčinená nedostatočnou propagáciou, nízkym počtom inovácií, a taktiež neprimeranými cenami vzhľadom ku kvalite poskytovaných služieb v porovnaní s domácimi, no najmä so zahraničnými konkurenčnými poskytovateľmi služieb v oblasti cestovného ruchu. Okrem toho cestovný ruch Piešťan je jednostranne zameraný na kúpeľnú liečbu a relaxačné pobyty. Práca chcela zdôrazniť potenciál mesta Piešťany a jeho blízkeho okolia, ktorý nie je adekvátne podporovaný a rozvíjaný, ale je predpokladom pozitívneho rastu cestovného ruchu v budúcnosti. Avšak je potrebné dúfať, že si tieto skutočnosti uvedomia najmä kompetentní ľudia a konečne začnú konať v prospech mesta.

ZOZNAM POUŽITEJ SLOVENSKEJ LITERATÚRY A PRAMEŇOV

KNIŽNÉ PUBLIKÁCIE

BOLERÁZSKY, A. *Maharadžovia v Piešťanoch*. Piešťany : Balneologické múzeum, 2004. 142 s. ISBN 80-89155-03-0

ČELKO, E. *Piešťany naše mesto*. Piešťany : Balneologické múzeum, 1985. 31 s.

GÚČIK, M. 2007. *Manažment regionálneho cestovného ruchu*. Banská Bystrica : Dali - BB, 2007. 219 s. ISBN 80-967649-1-8.

KLČO, M. *Okres Piešťany. Stručná história a erby miest a obcí*. Piešťany : Balneologické múzeum, 1999. 137 s. ISBN 80-968258-0-1

NOVACKÁ, Ľ. a kol. *Sprievodca a delegát v cestovnom ruchu*. Bratislava : Vydavateľstvo Ekonóm, 2007. 380 s. ISBN 978-80-225-2342-4

ŠIMOVÁ, L., KRÚPA, V. *Piešťany*. Piešťany : Vydavateľstvo Pallas, 2003. 256 s. ISBN 80-968385-3-9

ŠÍPOŠ, J. *Piešťany v premenách vekov*. Bratislava : Vydavateľstvo Obzor, 1992. 194 s. ISBN 80-215-0197-9

WINTER, Ľ. *Spomienky na Piešťany*. Piešťany : Balneologické múzeum, 2011. 123 s. ISBN 80-968258-4-4

ZÁMEČNÍKOVÁ, P. *Piešťany. Sprievodca mestom a okolím*. 2007. 36 s. ISBN 978-80-969682-9-9

INTERNETOVÉ ZDROJE

Balneologické múzeum Piešťany. *Expozície* [online]. Dostupné z: <<http://www.balneomuzeum.sk/online6.htm>>.

Bratislavská organizácia cestovného ruchu. *Členské príspevky* [online]. Dostupné z: <http://visit.bratislava.sk/VismoOnline_ActionScripts/File.aspx?id_org=700013&id_dokumenty=11015784>.

Immocap. *Bana Thermal* [online]. Dostupné z: <<http://www.immocap.sk/projekty/pripravovane/bana-thermal/>>.

Krajský úrad životného prostredia Trnava. *CHVÚ Sĺňava*. [online]. Dostupné z: <http://www.tt.kuzp.sk/dokumenty/mapa_CHVU_Slnava.jpg>.

Letisko Piešťany a.s. [online]. Dostupné z: <<http://www.airportpiestany.sk/sk/?go=servisne>>.

Mesto Piešťany. *Kúpeľný park* [online]. Dostupné z: <<http://www.piestany.sk/index.php?id=529>>.

Mesto Piešťany. *Mestský park* [online]. Dostupné z: <<http://www.piestany.sk/index.php?id=528>>.

Mesto Piešťany. *Oznamy. Nová oblasťná organizácia cestovného ruchu* [online]. Dostupné z: <[http://www.piestany.sk/index.php?id=127&tx_ttnews\[pointer\]=3&tx_ttnews\[tt_news\]=4565&tx_ttnews\[backPid\]=126&cHash=151ac975d6](http://www.piestany.sk/index.php?id=127&tx_ttnews[pointer]=3&tx_ttnews[tt_news]=4565&tx_ttnews[backPid]=126&cHash=151ac975d6)>.

Mesto Piešťany. *Oznamy. Rezort Piešťany je oficiálne registrovaný* [online]. Dostupné z: <[http://www.piestany.sk/index.php?id=127&tx_ttnews\[pointer\]=1&tx_ttnews\[tt_news\]=4615&tx_ttnews\[backPid\]=126&cHash=2d97b1d7f2](http://www.piestany.sk/index.php?id=127&tx_ttnews[pointer]=1&tx_ttnews[tt_news]=4615&tx_ttnews[backPid]=126&cHash=2d97b1d7f2)>.

Mesto Piešťany. *Pamätihodnosti mesta Piešťany* [online]. Dostupné z: <http://www.piestany.sk/index.php?id=663&L=0%3Ftx_indexedsearch%5Bsword%5D%3DPie%5C%5A1%5C%5A5any%20prejavili%20o%20sochy%20viac%20z%EF%BF%BDujmu%20ako%20Bratislava>.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. *Cestovný ruch* [online]. Dostupné z: <http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=cestovnyruch/Cestovnyruch/cestovnyruch.pdf>.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. *Cestovný ruch na Slovensku* [online]. Dostupné z: <http://www.telecom.gov.sk/index/open_file.php?file=cestovnyruch/Cestovnyruch/crvsr.pdf>.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. *Nová stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2013* [online]. Dostupné z: <http://www.culture.gov.sk/uploads/b7/e8/b7e8e86669416943d386b37619e2c594/03_01_nova-stratagcia-rozvoja-cestovnacho-ruchu-sr-do-roku-2013.pdf>.

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky. *Štátna politika cestovného ruchu Slovenskej republiky* [online]. Dostupné z: <http://www.culture.gov.sk/uploads/04/cb/04cbb0c0d0fcca8d246d8854568ad34f/01_statpolit_crsr.pdf>.

Pamiatkový úrad Slovenskej republiky. *Register nehnuteľných NKP. Trnavský kraj* [online]. Dostupné z: <<http://www.pamiatky.sk/pamiatky/pamiatkovy-urad/evidencia-kulturnych-pamiatok-na-slovensku/register-nehnutel'nych-nkp/>>.

Piešťanské informačné centrum. *Hrady a zámky okolia Piešťan* [online]. Dostupné z: <<http://www.pic.piestany.sk/prakticke-info/piestany-a-okolie/hrady-a-zamky-okolia-piestan/>>.

Piešťanské informačné centrum. *Príroda* [online]. Dostupné z: <<http://www.pic.piestany.sk/prakticke-info/piestany-a-okolie/priroda/>>.

Piešťanské informačné centrum. *Sĺňava* [online]. Dostupné z: <<http://www.pic.piestany.sk/prakticke-info/piestany-a-okolie/slnava/>>.

PNky.sk. *Revitalizácia Červenej veže v nedohľadne* [online]. Dostupné z: <<http://www.pnky.sk/aktuality/revitalizacia-cervenej-veze-je-v-nedohladne/>>.

Redakcia A.B.Piešťany s.r.o. *Červená veža* [online]. Dostupné z: <<http://www.abdnes.sk/index.php/serial/10opustechmiestvokolipn/188-cervenaveza.html>>.

Redakcia A.B.Piešťany s.r.o. *Kúpalisko Sĺňava* [online]. Dostupné z: <<http://www.abdnes.sk/index.php/galeria/category/58-kupaliskoslava.html>>.

Rehabilitačné Adeli Centrum. *Diagnózy* [online]. Dostupné z: <<http://www.adeli-method.com/sk/diagnoses.html>>.

SCRIBD. *Základy cestovného ruchu* [online]. 2010-08-18. Dostupné z: <<http://www.scribd.com/doc/44869581/Zaklady-Cestovneho-Ruchu>>.

Slovenská agentúra pre cestovný ruch. *Odbor kongresového turizmu* [online]. Dostupné z: <<http://www.sacr.sk/sacr/kongresovy-a-incentivny-cestovny-ruch-mice/>>.

Slovenské liečebné kúpele Piešťany a.s. *Konferencie* [online]. Dostupné z: <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/konferencie>>.

Slovenské liečebné kúpele Piešťany a.s. *Kúpeľné domy & Kontakt* [online]. Dostupné z: <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/kupelna-liechba-and-procedury/kupelne-domy-and-kontakt>>.

Slovenské liečebné kúpele Piešťany, a.s. *Prírodné liečebné zdroje* [online]. Dostupné z: <<http://www.kupelepiestany.sk/sk/kupelna-liechba-and-procedury/prirodne-liechbe-zdroje>>.

Sĺňava Piešťany. *Fotogalérie. Jeseň* [online]. Dostupné z: <http://www.slnava-piestany.sk/sk/fotogalerie/galeria/jesen.html>.

Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody SR. *Chránený areál Sĺňava* [online]. Dostupné z: <<http://uzemia.enviroportal.sk/main/detail/cislo/155>>.

Vojenský historický ústav. *Múzejné oddelenie Piešťany* [online]. Dostupné z: <<http://www.vhu.sk/index.php?ID=25>>.

Vojenský historický ústav. *Múzejné oddelenie Svidník* [online]. Dostupné z: <<http://www.vhu.sk/index.php?ID=26>>.

ZÁKONY A NARIADENIA

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Piešťany o pravidlách času predaja v obchode a času prevádzky služieb č. 10/2007 v znení Všeobecne záväzného nariadenia č. 22/2008.

Všeobecne záväzné nariadenie mesta Piešťany o voľných pouličných aktivitách umelcov č. 6/2009.

Zákon č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti.

INÉ ZDROJE

Archív fotografií Erika Ďuriša

Archív fotografií Františka Halása

Archív fotografií Miriamy Šiveňovej

Obec Banka. [e-mail 2012-02-27]

Piešťanský týždeň. Číslo 6. Vydané 07. február 2012. Strana 4

SAD Trnava, stredisko Piešťany. [e-mail 2012-02-27]

Štatistický úrad Slovenskej republiky. [e-mail 2011-10-28]

Štatistický úrad Slovenskej republiky. [e-mail 2012-02-15]

ZOZNAM POUŽITEJ ZAHRANIČNEJ LITERATÚRY A PRAMEŇOV

INTERNETOVÉ ZDROJE

Canty and Associates LLC. [online]. Dostupné z: <<http://www.weatherbase.com/weather/weather.php?s=62811&refer=&units=metric>>.

World Tourism Organization. *Collection of Tourism Expenditure Statistics* [online]. Dostupné z: <<http://pub.unwto.org/WebRoot/Store/Shops/Infoshop/Products/1034/1034-1.pdf>>.

ZOZNAM OBRÁZKOV A TABULIEK

Zoznam obrázkov

OBRÁZOK 1 – Panoramatický pohľad na Piešťany	17
OBRÁZOK 2 – Moravianska Venuša	21
OBRÁZOK 3 – Erb mesta Piešťany	25
OBRÁZOK 4 – Kolonádový most	27
OBRÁZOK 5 – Barlolámač	27
OBRÁZOK 6 – Sĺňava	28
OBRÁZOK 7 – Ukážky kvetinových výtvorov na podujatí Victoria Regia	36
OBRÁZOK 8 – Grafické znázornenie analýzy SWOT	40
OBRÁZOK 9 – Vizualizácia projektu Bana Thermal	45
OBRÁZOK 10 – Bývalá Červená veža	46

Zoznam tabuliek

TABUĽKA 1 – Štatistika cestovného ruchu Slovenskej republiky v rokoch 2006 – 2010	15
TABUĽKA 2 – Cestné vzdialenosti z mesta Piešťany do vybraných miest	18
TABUĽKA 3 – Priemerné teploty v Piešťanoch (udané v °C)	19
TABUĽKA 4 – Priemerný počet dní so zrážkami (v podobe dažďa a snehu) v Piešťanoch	19
TABUĽKA 5 – Podiel návštevnosti jednotlivých krajov Slovenskej republiky (v %)	31
TABUĽKA 6 – Štatistika hostí a prenocovaní v Piešťanoch	33
TABUĽKA 7 – Ubytovacie kapacity v Piešťanoch	34

ZOZNAM PRÍLOH

PRÍLOHA A – Zoznam národných kultúrnych pamiatok v meste Piešťany	I
PRÍLOHA B – Mapka chráneného vtáčieho územia Sĺňava	III
PRÍLOHA C - § 62 a § 63 Zákona č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov	IV
PRÍLOHA D - § 66 Zákona č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov	VI
PRÍLOHA E – Členské poplatky Bratislavskej organizácie cestovného ruchu platné pre jej členov pre rok 2012	VIII
PRÍLOHA F – Fotografie súčasného stavu kúpaliska Sĺňava	X
PRÍLOHA G – Červená veža v prítomnosti	XIII

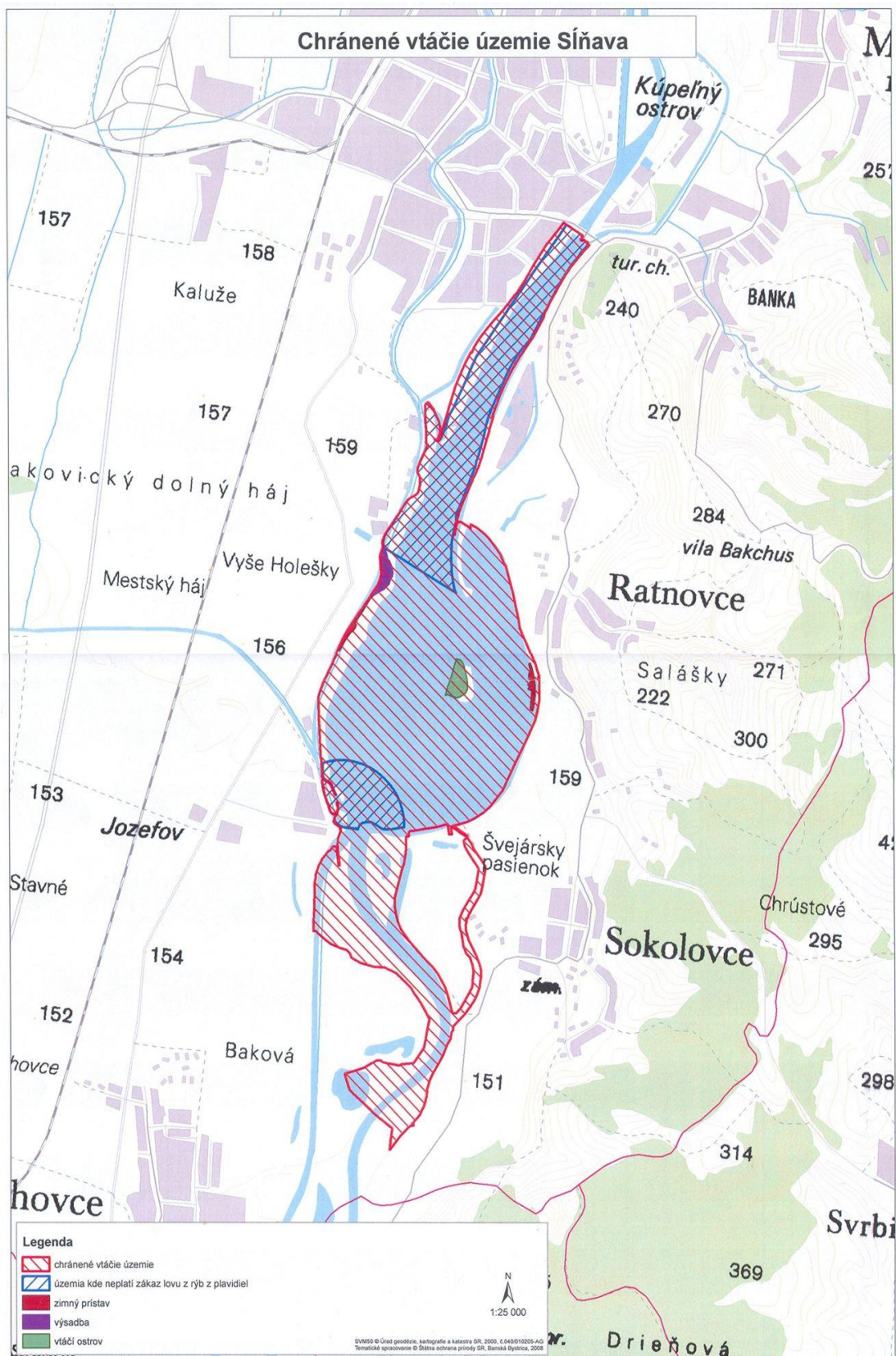
PRÍLOHY

Príloha A – Zoznam národných kultúrnych pamiatok v meste Piešťany (použitý zaužívaný názov pamiatkového objektu) (www.pamiatky.gov.sk)

Pamiatkové objekty v pamiatkovej zóne		
č.	Názov objektu	Umiestnenie
1.	Krajinský most	
2.	Cour Salon (Kursalón)	Beethovenova ulica
3.	Schneiberova vila	Teplická ulica
4.	Poštový a telegrafný úrad	Kukučínova ulica
5.	Kúpeľný park	Kúpeľný ostrov
6.	Plastika Chlóis	Park Thermia Palace
7.	Plastika Hermes	Park Thermia Palace
8.	Plastika Athéna	Park Thermia Palace
9.	Plastika Demeter	Park Thermia Palace
10.	Thermia Palace	Kúpeľný ostrov
11.	Park Thermia Palace	Kúpeľný ostrov
12.	Balneoterapia Irma	Kúpeľný ostrov
13.	Krytý bazén kúpaliska Eva	Kúpeľný ostrov
14.	Bazén so skokanským mostíkom kúpaliska Eva	Kúpeľný ostrov
15.	Detský bazén kúpaliska Eva	Kúpeľný ostrov
16.	Napoleón I.	Kúpeľný ostrov
17.	Napoleón II.	Kúpeľný ostrov
18.	Napoleón III.	Kúpeľný ostrov
19.	Park mestský	Sad Andreja Kmeťa
20.	Pomník Beethoven L.v.	Sad Andreja Kmeťa
21.	Pomník Trajan-Benešovský	Sad Andreja Kmeťa
22.	Hotel Slovan	Sad Andreja Kmeťa
23.	Vila (sídlo Základnej umeleckej školy)	Teplická ulica
24.	Hotel Lipa	Rázusova/Winterova ulica
25.	Zelený strom	Winterova ulica
26.	Cour Hotel (bývalé riaditeľstvo Kúpeľov Piešťany)	Winterova ulica
27.	Hotel Jalta (zapísaný ako Hotel Excelsior)	Winterova ulica
28.	Hotel Eden	Winterova ulica
29.	Most kolonádový	Winterova ulica
30.	Socha Barlolámača	Winterova ulica

Pamiatkové objekty mimo pamiatkovej zóny		
<i>č.</i>	<i>Názov objektu</i>	<i>Umiestnenie</i>
31.	Náhrobník Goldstein F.	Nový cintorín
32.	Kláštor Johanitov	Detvianska ulica
33.	Stará dieslová elektráreň	Staničná ulica
34.	Pranier	Štefánikova ulica
35.	Farský kostol sv. Štefana	Štefánikova ulica
36.	Socha sv. Vendelín	Štefánikova ulica
37.	Socha sv. Florián (na stĺpe)	Štefánikova ulica
38.	Pomník rumunských vojakov	Žilinská cesta
39.	Križ	Kocurice
40.	Ružový mlyn	Hurbanova ulica

Príloha B – Mapka chráneného vtáčieho územia Sĺňava (www.tt.kuzp.sk)

Príloha C - § 62 a § 63 Zákona č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

§ 62

Štatút kúpeľného miesta a opatrenia na ochranu prírodných liečebných kúpeľov

- (1) Štatút kúpeľného miesta vydá vláda uznesením.
- (2) V štatúte kúpeľného miesta sa vymedzí rozsah kúpeľného miesta, jeho vnútorné kúpeľné územie, určí sa v ňom, ktoré činnosti sa v kúpeľnom mieste nesmú vykonávať, ako aj opatrenia súvisiace s výstavbou a rozvojom kúpeľného miesta a podmienky na podnikateľskú a inú činnosť na tomto území.
- (3) Ustanovenia štatútov kúpeľných miest, ako aj ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov a zdrojov prírodných minerálnych stolových vôd vydaných pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sú v platnosti až do vydania nových štatútov a ochranných pásiem podľa tohto zákona okrem ustanovení týkajúcich sa financovania a plánovania zariadení, ktoré sa majú vybudovať v kúpeľnom mieste.

§ 63

Vnútorné kúpeľné územie

- (1) Vo vnútornom kúpeľnom území možno zriadiť a prevádzkovať len zariadenia, ktoré slúžia prevádzke prírodných liečebných kúpeľov. Zariadenia, ktoré tejto funkcii nezodpovedajú, sa musia v termíne určenom ministerstvom zdravotníctva premiestniť z vnútorného kúpeľného územia alebo svoju činnosť prispôbiť funkcii tohto územia.
- (2) Vo vnútornom kúpeľnom území je zakázané
 - a) nakladať s odpadom okrem zberu a zvozu odpadov,
 - b) vykonávať chemický posyp komunikácií,
 - c) používať prostriedky na chemickú ochranu rastlín okrem prípadov ochrany trvalých trávnatých porastov,
 - d) intenzívne chovať zvieratá,
 - e) chovať úžitkové domáce zvieratá a vodiť psy bez ochranného koša a vodiaceho remeňa,
 - f) poriadať hromadné športové a rekreačné podujatia,
 - g) prevádzkovať lunaparky, hracie automaty a podobné zábavné zariadenia, poriadať predajné burzy,

- h) stavať bytové objekty okrem nevyhnutných pohotovostných bytových jednotiek schválených ministerstvom zdravotníctva,
 - i) stavať školiace zariadenia a rekreačné zariadenia,
 - j) umiestňovať a prevádzkovať predajné pulty a stánky, predávať ambulantným spôsobom okrem novinových stánkov, ktorých umiestnenie povolí obec po dohode s prírodnými liečebnými kúpeľmi,
 - k) umiestňovať veľkoplošné reklamné pútače,
 - l) stavať a prevádzkovať veľkokapacitné amfiteátre,
 - m) táboriť v stanoch alebo obytných privesoch,
 - n) klásť ohne mimo vyhradených miest,
 - o) poriadat' vyhliadkové a športové lety motorovými lietadlami; tento zákaz platí aj pre lety, ktoré sú mimo vnútorného kúpeľného územia, ale svojím hlukom zasahujú do tohto územia,
 - p) v čase od 22.00 do 6.00 hodiny vykonávať činnosť, ktorá ruší nočný pokoj,
 - r) vykonávať ďalšie činnosti, ktoré budú určené v štatúte kúpeľného miesta podľa miestnych podmienok.
- (3) Na území kúpeľného miesta mimo vnútorného kúpeľného územia možno zriaďovať a prevádzkovať len zariadenia, ktoré nepôsobia rušivo na poskytovanie kúpeľnej starostlivosti a na kúpeľné prostredie.

Príloha D - § 66 Zákona č. 277/1994 Z.z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

§ 66

Ochrana prírodných liečivých zdrojov a prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd

(1) Ochranné pásmo prírodných liečivých zdrojov alebo prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd je územie, na ktorom sa určia opatrenia a podmienky v záujme zachovania ich kvalitatívnych a kvantitatívnych hodnôt a racionálneho využitia.

(2) Ochranné pásmo pre prírodné liečivé zdroje a prírodné zdroje minerálnych stolových vôd sa určuje spravidla v troch stupňoch na základe odborného hydrogeologického návrhu obsahujúceho konkrétne ochranné opatrenia na vnútornú a vonkajšiu ochranu týchto zdrojov vyplývajúcich z hydrogeologickej štruktúry a režimu pohybu podzemných vôd, rašelin, slatín, bahien, plynov a emanácií.

(3) V ochranných pásmach možno vykonávať geologické práce len so súhlasom ministerstva zdravotníctva. 17)

(4) Ochranné pásmo I. stupňa chráni výberovú oblasť a určuje konkrétne ochranné opatrenia. V ochrannom pásme I. stupňa je zakázané

a) zriaďovať skládky odpadov a toxických látok,

b) umiestňovať stavby určené pre poľnohospodársku a chemickú výrobu,

c) vykonávať poľnohospodársku činnosť,

d) vykonávať chemický posyp komunikácií,

e) vykonávať činnosť, ktorá môže negatívne ovplyvniť fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie alebo zdravotnú neškodnosť prírodných liečivých zdrojov alebo prírodných zdrojov

minerálnych stolových vôd,

f) bez vydania záväzného posudku ministerstva zdravotníctva

1. prepravovať a skladovať ropné látky, pohonné hmoty a chemické látky,

2. vykonávať odvodňovacie a zavlažovacie práce, meliorácie, odber podzemných vôd, vrtné práce, trhacie a výkopové práce,

3. vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom podľa osobitného predpisu, 18)

4. vykonávať neplánovanú ťažbu dreva, 19) ťažiť štrk a zeminu.

(5) Ochranné pásmo II. stupňa chráni akumuláciu oblasti a určuje konkrétne ochranné opatrenia. V ochrannom pásme II. stupňa bez vydania záväzného posudku ministerstva zdravotníctva je zakázané

- a) zriaďovať skládky odpadov a toxických látok,
- b) prepravovať a skladovať ropné látky, pohonné hmoty a chemické látky,
- c) vykonávať vrty hlbšie ako 6 m,
- d) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom podľa osobitného predpisu, 18)
- e) vykonávať neplánovanú ťažbu dreva, 19) ťažiť štrk a zeminu,
- f) povoľovať odber a odberať podzemné vody v množstve vyššom ako 0,5 l.s-1.

(6) Ochranné pásmo III. stupňa chráni infiltračnú oblasť a určuje konkrétne ochranné opatrenia. V ochrannom pásme III. stupňa bez vydania záväzného posudku ministerstva zdravotníctva je zakázané

- a) vykonávať ťažbu dreva 19) mimo chváleného lesného hospodárskeho plánu,
- b) vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom podľa osobitného predpisu, 18)
- c) vykonávať činnosti, ktoré môžu ovplyvniť vsakovacie pomery oblasti.

(7) Vykonanie geologických, hydrogeologických, geofyzikálnych, balneotechnických a krenotechnických prác na účel ochrany a využívania prírodných liečivých zdrojov alebo prírodných zdrojov minerálnych stolových vôd a získania prírodných zdrojov vôd, rašelin, slatín, bahien, plynov a emanácií vhodných na vyhlásenie za prírodné liečivé zdroje alebo za prírodné zdroje minerálnych stolových vôd povoľuje ministerstvo zdravotníctva.

Príloha E – Členské poplatky Bratislavskej organizácie cestovného ruchu platné pre jej členov pre rok 2012 (www.visit.bratislava.sk)

KOMORA č. 1	
<i>Poskytovatelia ubytovania v zmysle vyhlášky č. 277/2008 Z.z., ktorou sa ustanovujú klas. znaky na ubyt. zariadeniach pri ich zaradovaní do kategórií a tried:</i>	
triedy 4*, 5* v kategórii č. 1	
ubyt. zariadenie (hotel) < 50 izieb	€ 450
ubyt. zariadenie (hotel) 51 < 100 izieb	€ 500
ubyt. zariadenie (hotel) > 101 izieb	€ 550
triedy 1*, 2*, 3* v kategórii č. 1, 2	
ubyt. zariadenie (hotel, hotel) < 50 izieb	€ 250
ubyt. zariadenie (hotel, hotel) 51 < 100 izieb	€ 350
ubyt. zariadenie (hotel, hotel) > 101 izieb	€ 450
všetky triedy v kategórii č. 3, 5, 7	
penzión/turistická ubytovňa < 5 izieb	€ 150
penzión/turistická ubytovňa < 6 izieb	€ 200
Kemping	€ 150
<i>Poskytovatelia reštauračných a pohostinských služieb</i>	
cateringová spoločnosť	€ 200
Reštaurácia	€ 200
Kaviareň	€ 150
bar/nočný klub/diskotéka	€ 250
Vináreň	€ 200

KOMORA č. 2	
cestovná kancelária, cestovná agentúra	€ 200
sprievodca cestovného ruchu	€ 30

KOMORA č. 3	
<i>Konferenčné priestory (akademická pôda, netradičné miesta, koncertné sály, kiná, divadlá, športové haly, výstaviská a pod.)</i>	
miesto pre 2 500	€ 1 450
miesto pre 1 000 – 2 500 osôb	€ 1 200
miesto pre 500 – 999 osôb	€ 900
miesto pre 200 – 499 osôb	€ 600
miesto do 200	€ 300
profesionálny organizátor konferencií	€ 350
organizátor podujatí	€ 350
podporný servis pre konferencie	€ 145

poskytovateľ sprievodného programu/animačné služby	€ 230
--	-------

KOMORA č. 4	
Dopravcovia	€ 1 800
letisko/stanica/prístav	€ 1 800
požičovňa automobilov	€ 320
požičovňa autobusov	€ 460
Taxislužba	€ 200
<i>Kultúra, relax, atrakcie</i>	
umenie a zábava	€ 300
Športoviská	€ 270
poskytovatelia aktivít	€ 200
galérie/múzeá a neziskové organizácie	€ 145
relaxačné zariadenie – wellness centrum	€ 200
kultúrne pamiatky/historické pamiatky	€ 145
kultúrne a spoločenské zariadenia	€ 145
príspevkové organizácie hl. mesta	€ 100
<i>Ostatní</i>	
Médiá	€ 580
korporatívny člen	podľa dohody
pridružený člen	€ 145
vysoké školy	€ 100
výskumné inštitúcie	€ 150
vzdelávacie inštitúcie	€ 150

Príloha F – Fotografie súčasného stavu kúpaliska Sĺňava (zdroj: www.abdn.es.sk)

Vchod na kúpalisko

Bazény

Detailný pohľad na obkladačky v bazéne

Kabínky na prezliekanie návštevníkov

Bufet

Východ z kúpaliska

Príloha G – Červená veža v prítomnosti (zdroj: www.abdnes.sk)

Dnešná podoba obľúbenej vyhlídkovej reštaurácie

Detailný záber fasády

Vchod dovnútra

Polámané vetvy

Okolie bývalej reštaurácie

Vyvrátené stromy

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Meno autora: Martina Svitková

Odbor: Management cestovného ruchu

Forma štúdia: kombinovaná

Názov práce: Cestovný ruch v meste Piešťany

Rok: 2012

Počet strán textu bez príloh: 44

Celkový počet strán príloh: 15

Počet titulov slovenskej literatúry a prameňov: 51

Počet titulov zahraničnej literatúry a prameňov: 2

Počet internetových zdrojov: 33

Vedúci práce: RNDr. Antónia Dvoranová